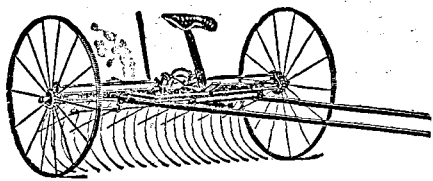

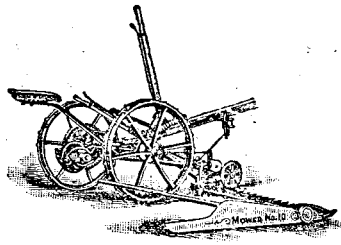
ERDÉLYI GAZDA

Legjobb és Legtökéletesebb

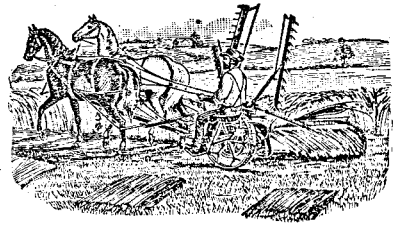
Fű- és Takarmány-kaszálók, teljesen acél Széna-gyűjtő és Tarló-gereblyék, Marokrakó és Kévekötő
 ● ● ● ● ● Aratógépek, Világhírű eredeti amerikai Johnston-gyártmány ● ● ● ● ●
Bächer Rudolf—Melichar Ferencz-nél Budapest, Nagymező-utca 68.

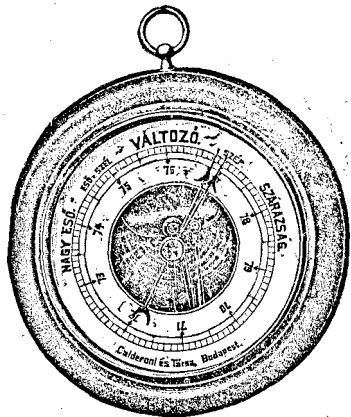
Vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

Kimerítő árjegyzéket készséggel küldünk.

1266

Calderoni és Társa Budapest, Váci-utca 1.

Aneroid légsúlymérők, (Hygrométerek, nedvmérők), Lambrecht-féle polyméterek, Thermohygroscopok és időjelző készülékek (Weller-telegraph), esőmérők, maximal- és minimal hőmérők, melyeken leolvasható a volt leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőtök. Zivatarjelző hőmérők, vilamos fagyjelző hőmérők, szoba hőmérők, meleg- és hideg hőmérők, kazal hőmérők, pincze hőmérők széles beosztással, keverék-hőmérők.

Burgonya-mérlegek és gabona-mérlegek, Must-, Bor- és Pálinka-mérők; hitelesített szesz-mérők, hitelesített cukor-mérők.

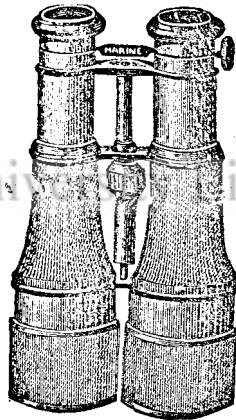
Alambic Salleron készülék a bor szesztartalmának meghatározása.

Földmérő műszerek, acélmérő szalagok vaskereszten, Mérő-láncok rectificációval, szögtűző korongok, szögtükrök, léptékek és rajzszerkek.

Tábori, vadász és színházi látcsövek, Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távesövek, Szemüveg és orrcsüptetők és védőüvegek, Fényképészeti készülékek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1439

Eladó

6 lőerejű, igen jó karban levő,
Robey-féle újabb fajta

cséplőgép-garnitúra.

Értekezni lehet: 1575

Kolozsvárt, Rudolf-utca 26.
szám alatt

Szilágyi Istvánnál.

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál: 1511

Stern-Marke **Kalmár Vilmos,**

Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin
magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Kaszálógépek

fűnek, lóherének és gabonának

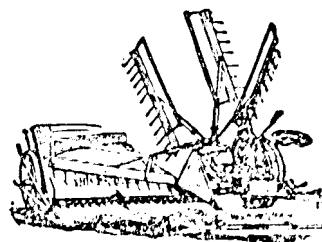
Széna-fordítók

Széna-gereblyék

fogatos üzemre.

Széna- és szalmaprések kézi üzemre, tengeri morzsolók, cséplőgépek, járgányok, rosták, konkolyozók, ekék, hengerek, boronák, takarmányelkészítő gépek, „Pump-separat“ tej- és lefőző-gépek stb.

Különlegességekként a legújabb és legkitünőbb minőségben gyártanak és jótállás mellett szállítanak. 1574

Mayfarth F. és Tsa

mezőgazdasági gépgyára által

BÉCS, II./1. Taborsstrasse 71.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszonteladók keresetnek.

Hiánytpótló munka.

A magyar könyvtermelés diadala!!

Páratlanul álló diszes kiállítású, képekkel gazdagon tarkított, érdekesen megírt munka jelent meg a nagyközönség számára:

A Világ Történelme

SZERKESZTI
ENDREI ZALÁN.

Ezt a munkát kiváló művészi értékű, nagy mesterek festményei után készült színes műmellékletek díszítik. A munkában magában 1200 több szép értékes, érdekes kép van.

A szép, pazar pompájú műmellékleteken, a gyönyörködtető képekhez teljesen megfelelő érdekes előadása a szöveg, amely oly könnyedén, oly szórakoztatóan adja elő a világ történelmét, hogy az olvasónak nemcsak gyönyörűsége telik benne, de szellemi pihenésüül is szolgál. A munka nem száraz tudományos könyv.

Mindenki, aki a történelem iránt érdeklődik, ennek a munkának a megismerése után azt fogja mondani: Ez az, amit régen keresek, ez az amire szükségünk van.

Hogyan győződhetünk meg ennek igazságáról?

Kérjünk mutatványszámot, melyet a kiadóhivatal ingyen küld meg.

1464. I.

Mi a munka ára?

Füzetenként 40 fill. (20 kr.), előfizetési ára 1/4 évenként (13 füzetért) 5 kor. 20 fill. (2 frt 60).

Minő kedvezményben részesül, aki előfizet?

Ingyen kap a munka 3 kötetéhez páratlanul álló, diszes iparművészeti becsü bekötési táblát. A tábla értéke 20 korona. Ezt csakis az előfizetők kapják. Amikor a munka készen lesz, ára tetemesen drágább lesz, mint most füzetenként vásárolva, vagy előfizetés útján.

Hogy rendelhetjük meg legkényelmesebben a munkát?

Levágjuk az alábbi szelvényt, egy levelezőlapra ragasztjuk és a levelezőlapra a következő címet írjuk:

A Világ Történelme t. kiadóhivatalának

Budapest,

VII. Erzsébet-körut 38.

A „Világ Történelme“ Kiadóhivatalának

Budapest, VII., Erzsébet-Körut 38.

Alulírott ezennel megrendelem A Világ Történelme című füzetekben megjelenő, képes díszmunkát és kérem, hogy címemre a hetenként megjelenő füzeteket elküldjék, az 1/4 évi előfizetést 5 K. 20 fill. (2 frt 60 kr.) utánvétellel az első füzet beküldésekor szedjék be; a további előfizetést negyedévenként pontosan előre fogom beküldeni. Jelen megrendelésből kifolyó rendes előfizetésemért **kedvezményül** megkapom a munkához készült diszes bekötési táblákat és a füzetgyűjtő mappát **teljesen ingyen**.

aláírás.

Kérjük tisztán és olvashatóan kitölteni.

Megrendelő neve:

Állása:

Teljes címe (város, utca, megye, u. p.)

Levelezőlapon címünkre beküldendő.

Tessék levélni és levelezőlapra ragasztani.

!! Tessék mutatványszámot kérni !!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Páris Frigyes új könyvének bírálata, az abban foglalt javaslatok ismertetése s azok alapján egy indítvány. <i>Dr. Gidófalvy István</i>	323
A gyümölcsös kihasználása. <i>Kreméits Udán.</i>	325
Az oláh tengeri. II. <i>Dr. D. G.</i>	225
Kereskedelmi és gyógynövények természetése és értékesítése	326

Háztartás:

Kanári madarak lábdaganata. — Az első kasatojások. <i>K.</i>	326
--	-----

Irodalmi szemle:

Magyar Regényírók.	327
--------------------	-----

Egyleti élet:

Meghívó az E. G. E. Kolozsvármegyei Szakosztályának alakuló közgyűlésére.	327
Meghívó az állattenyésztési és állatkiállítási szakosztály közgyűlésére	327
Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület közgyűlése és választmányi ülése.	327

Vegyes közlemények:

Terményszállítások a hadseregnek.	327
Időjelzés.	328
Piaci és vásári ártudósítások.	229

Árjegyzékek

Páris Frigyes új könyvének bírálata, az abban foglalt javaslatok ismertetése s azok alapján egy indítvány.

Irta: *Dr. Gidófalvy István.*

A napokban egy igen érdekes könyv jelent meg „Szervezett magyar társadalom” címen *Páris Frigyes* nyug. kir. ügyész tollából. A szerző, kit mint a szociális eszmék lelkes harcosát és tevőleges munkását, nagyon előnyösen ismer a nagyközönség, a szóban forgó művében a szociális szervezkedés módjairól beszél és egyenesen hazai viszonyainkra tekintettel adja elő javaslatait, amelyeknek megvalósulása nemcsak az ő, hanem az én nézetem szerint is hatalmas lépéssel vinné előbb hazánkat, magyar nemzetünket, magyar társadalmunkat a köz és egyéni boldogulás, a boldogság terén.

Szerzőnek javaslatai, melyek megvalósításában első sorban a nagyobb kultur-jellegű egyesületek szellemi s az állam anyagi támogatását tartja a legjelentőségtebb tényezőnek, méltók arra, hogy ne csak ismertekké váljanak a kulturjellegű egyesületekben s a nagy társadalomban, hanem egyenesen azok kezébe tétessenek le realizálás végett. Éppen ezért röviden bemutatom a szerző javaslatait s a megvalósításnak általa megjelölt útját is.

A félig elhallgatott, félig kimondott alapgondolat, melyen a mű felépül, az anyagi javaknak alapvető fontosságára utal úgy a szellemi, mint az erkölcsi és a materiális élet terén. Nem állítja ugyan, hogy a vagyon a boldogság forrása, de kifejezetten rámutat arra, hogy a kulturának összes kincsei, amelyeknek összhangjából jó létre az egyéni és közboldogság, az anyagi javakon, mint alapon épülnek föl. Ezen alapgondolat nyomán mutat reá a társadalmi bajoknak, úgy a szellemieknek, mint erkölcsieknek és anyagiaknak egyik legelső forrására, a javaknak, vagyis a vagyonnak egyenlőtlen megosztására, ami hazánkban — főleg az újabb időkben a társadalomnak szemmel látható elzülésére vezet. A zülles nyomai ott vannak a vallási, az erkölcsi, a szellemi, a művészeti, gazdasági, a politikai élet minden mezején. Ellene orvosszer csakis olyan társadalmi alakulat lehet, amely a javak egyenlőbb megosztását lehetővé teszi, sőt munkálja.

A bajok orvosszeréül megjelölt egyenlőbb vagyonmegosztás azonban a mai szervezetlen társadalomban, hol az egyéniség elve túltengett, lehetetlen. Ellenben megközelíti a tökéletes megvalósulást az u. n. szervezett társadalom munkássága által, amelynek következtében a javak úgy keletkezésük, mint forgalomba hozataluk, felhalmozásuk és fogyasztásuk tekintetében bizonyos egyetemes szempontok mérőszinórája alá esnek. A társadalomnak ily irányú szervezkedése okvetlenül szükséges. Maga a gyakorlati élet már eddig is összehozta az egyenlő, vagy hasonló érdekeket bizonyos szervezetekbe. De ezek még nem elég öntudatos szervek. És ezenfelül egymással nincsenek kellő összhangba hozva. A termelés, a fogyasztás, a forgalom érdekeltjei, hol kisebb, hol nagyobb körökben tömörültek ugyan, de ez nem elég. Mert a társadalomnak a maga egészében egy oly előszervezetté kell alakulnia, amely a termelés első mozzanataitól a fogyasztás befejeztéig szabályozni képes a javak teljes körforgását, hogy azok elegendő mennyiségben termeltesse és mindenüvé eljussanak, ahol fogyasztókra találhatnak.

Már most konkrété nézve a szerzőnek a szervezett magyar társadalom felől magának kialakított képét, azt fogjuk tapasztalni, hogy a gyakorlati kivánalmak sorrendjét követi annak megrajzolásában és nélkülözi az iskolás sablonokat.

Az első, amit tárgyal: a *hitel szervezése*. Kétségtelenül alapvető fontosságú kérdés ez, amely hivatva van a pénzgazdaság igen sok mizeriáját enyhíteni. E téren a jelzáloghitelnek, a személyi hitelnek, a szövetkezeti hitelnek szervezéséről s a hitel összpontosításáról beszél. A *jelzáloghitelnél* azt óhajtja, hogy a pénzintézetek erre, vagyis a záloglevelek kibocsátására fektessék a súlyt, ami megkívánja, hogy kevesebb pénzintézet, de egyenként nagyobb alaptőkével ekzisztáljon. A pénzintézeteknek egymás között való szorosabb szervezkedése, ami esetleg törvényes kényszer által is előmozdítandó, nagyot lendítene ez ügyben! A *személyi hitel* kérdésénél szintén a pénzintézetekkel, ezek kis tőkájének a személyi hitel megdrágítására ható veszedelmével, az alaptőke és betétállományban levő aránytalanság és kellő ellenőrzés bajival foglalkozik. Az alsó néposztályok szük-

Jobb és megbízhatóbb magvak

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

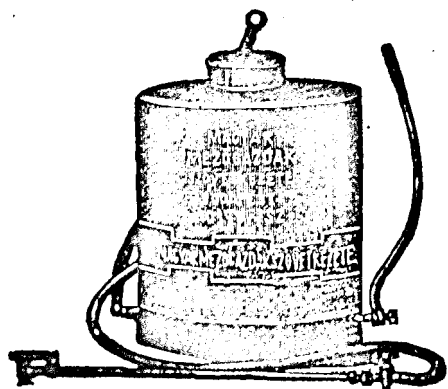
Budapestben

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEJYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

Ajánljuk szavatolás mellett a francia „ECLAIR” permetezőnek minden tekintetben hű másolatát a „MEZŐGAZDÁK” permetezőt, melyet védjegyünk alatt ide haza gyártatunk. Ára: 34 K. és 28 K.

Továbbá I. rézgálicot, sublimált kénport, dr. Aschenbrand-féle bordoi és rézkénport, fehér hosszúszájú raffiaháncsot, 4 szer sodrott juttafonalat, venyigemetsző ollókat, szőlő és faajtó késeket, gummiszallagot, furott és hasított parafadugót a legjutányosabb áron.

Kivánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. 1006.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31. sz.

ségeit a *szövetkezeti hitel* útján kíváná ki-elégíteni, azért sürgeti a hitelszövetkezetek felállítását, ezeknek a nagyobb pénzintézetekkel való kapcsolatba hozását. Mindez a hitel szervezése. Ami azonban nincs befejezve, a míg a hitelre szoruló is nem szervezkednek teljesen. A hitel szerinte csak akkor egészséges, ha *pénzhitel* és ha termelési célokra vétetik igénybe. Ezért a társadalom életének rákfénjét, a *fogyasztási hitelt* szeretné kiküszöbölni, amit az ily hitelezésből származó követelések *elévülési idejének* lehető rövid hátrárideje megállapításától vár, ami úgy a kereskedőt, mint a fogyasztót elszoztatná a fogyasztási hiteltől.

A termelés és fogyasztás szervezése kérdésével szintén behatóan foglalkozik. Barátja az olyan kartelemeknek, amelyek a túltermelés megakadályozására vannak hivatva s nem az árak mesterséges felcsigázására. Kívánja, hogy lehetőleg egy kisebb körben helyezkedjenek el a hasonmü nagyobb gyárüzemek, ami a munkásnép szellemi, erkölcsi s anyagi jólétére is előnyös, de e mellett a versenynek esetleges emelő tényezőit egyenlősítene. Javasolja *munkás szövetkezetek* létesítését, ami az állam és városok, községek által létesített gyári vállalatok bérbeadása útján volna lehetséges. Az ipari termeléshez hasonlóképen kellene szabályozni a *mezőgazdasági termelést* is, telepítés, birtokparcellázás, földbirtokok segélyével, esetleg földmives-szövetkezetek létesítésével. Mindkét munkamező terén szervezendő volna a termelési anyagoknak beszerzése s a fogyasztási cikkek értékesítése. A fogyasztás szervezésénél már az is fontos eredmény volna, ha a termelők részére szükséges javak beszerzése s a termelt javak tovább értékesítése szempontjából létrejönnének a megfelelő szövetkezeti szervek. De ezenfelül szervezni kell magukat a fogyasztókat első sorban az állam,

városok, megyék, községek, majd a vállalatok s végül az egyesek szükségleteinek ellátása érdekében. Így lehetséges volna a hazai termelés fokozása s a hazai fogyasztás emelése is. Kiemeli a kiskereskedők tömörülésének szükségét, amivel elérhető lenne főleg a szegény nép fogyasztási szükséglete nagy részének jóval olcsóbbá tétele. Itt tér át az u. n. fogyasztási szövetkezetekre is, amelyeknek a kereskedelemre káros voltát látja, ha azok haszonhajtó egyesületek is kívánnak lenni. A fogyasztási szövetkezetekből kizárni óhajtja a haszonhajtásra való törekvést és ajánlja, hogy a fogyasztók szövetkezzenek tisztán saját szükségleteik kellő kielégítése céljából. Ennek a fogyasztási szövetkezet csak egyik alakja. A másik az, ha a tömörült fogyasztók a kereskedővel lépnek szerződésre az árak és az árak tekintetében.

A társadalom szervezkedése kiterjesztendő volna a biztosítás (kár és életbiztosítás) szervezése, lakások építésére, a munkabér és munkaviszonyok szabályozására irányuló szervezetek alkotására is. De kívánja az egészség ápolása, a műveltség terjesztése s az erkölcsök nemesítésére irányuló szervezkedéseket is, a mikben főszeköz szerinte s szerintem is az ésszerű s az élet számára való nevelés és tanítás.

Milyen lenne az így szervezett társadalom képe? Szerző szerint az volna egyik legelőnyösebb vonása, hogy a vagyon a társadalom tagjai között sokkal igazságosabban oszlanék meg, mint a szervezetlen társadalomban. Továbbá fokozatnék a lét biztossága, ami szintén igen nagy áldás volna, végül emelkednék a szellemi s az erkölcsi színvonal s ezzel együtt a magasabb fokú művelődés.

Hogy ez a cél elérhető legyen, szükséges az egyének odaadó munkája és megfelelő anyagi erő. Az egyéni munkásság megindítása,

szervezése legcélszerűbben a kulturjellegü intézmények egyöntetü vezetése mellett történhetik. A nagy anyagi erőt pedig a nyilvános testületeknek, de elsősorban magának az államnak kell szolgáltatni s az ilyen vezető egyesületek rendelkezésére bocsátani, kellő ügybuzgóság és a szervezkedés megindításához szükséges anyagi erő mellett a szervezett magyar társadalom teljesen újja szülné a magyar nemzetet, a magyar államot.

Ime ezek szerzőnek gondolatai, melyeket dióhéjba összefoglalva előterjeszteni volt szerencsém. Mindenesetre méltó felettük gondolkodni, eszmecserét folytatni, sőt megvalósításának érdekében lépéseket is tenni. Tisztelettel indítványozom, hogy e mű javaslatai ke-lőleg előkészítve a t. választmány által beható megfontolás tárgyává tétessenek s más hason-jellegü egyesületek, ugyanilyen irányban meg-kerestetvén, ha azok közremüködése megsze-rezhető, azokkal együtt, különben az egyesület saját körében megtétessenek mindazon lépé-sek, amelyekből erdélyrészi társadalmunk szervezkedését s e szervezkedés előnyeit jog-gal remélhetjük. Viszonyaink az egész hazá-ban, de különösen erdélyi hazarészünkben olyanok, amelyek immár halaszthatatlanná teszik a társadalmi szervezkedés szükségét. Már eddig is munkálkodtunk többfelé, több irányban e téren, de talán elmulasztottuk azt, amire *Páris Frigyes* jeles munkája oly nyom-atékkal mutat reá, hogy egyfelől az eddigi munkákat összhangba kell hozni és újabbak-kal pótolni, hogy e szervezkedés egyöntetü s egy befejezett egész legyen, mert csak így re-mélhetjük a munkásságunk tartós és áldásos sikerét.

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

Közgazdasági regények.

Irta: *Árkövy Richárd dr.*

II.

Norris egy nagy trilógiát tervezett: „The Epic of the Wheat“ (A búza eposa) cím alatt. Sajnos, ezen munka nem nyerhetett befejezést, mert az író, 1902. év végén elhunyt. A trilógia két első része: „The Octopus“ és „The Pit“ mindazonáltal, a tervezett harmadik kötetten („The Wolf“-on) kívül is, — mely az amerikai búzának Európában való fogyasztását volt hivatva ecsetelni, — oly nagy élvezetet nyújt az olvasónak, miszerint megérdemli, hogy a legszélesebb körben olvassák. „The Octopus, a Story of California“ a búza termelésével foglalkozik.

A mezőgazdasági termékek értékesítésének modern szervezete megsemmisíti a régi idők csendes, idyllikus falusi életét. A gazda is belesodródik a világforgalom forgatagába, bevétel, gazdasági gyarapodása jelentékenyen

több körülménytől függ ma, mint azokban az időkben függött, mikor csak a helyi piac részére termelt.

A vasútak teherszállítási tarifái nehezítik meg különösen a gazdáknak életét. Az a rengeteg tőke, mely a vasúti vállalatokban fekszik, megfelelő kamatoztatását várja; ez a tőke nagyszerűen van szervezve, s olyan hatalma van, melylyel szemben a gazdák erőtlenné. Termelési költségei évről-évre növekednek, a szakadatlanul kihaló talaj erővisszapótlást kíván — a vasúti társaság, a hatalmas trust, a szörny az *Octopus* pedig tarifáit egyre magasabbra és magasabbra srófolja anélkül, hogy a gazdák érdekeire gondolna.

A búzát, mely az emberek milliárdjait táplálja, százmilliók aratják, akik zihálva és elkeseredett erélylyel kénytelenek megélhetésükért küzdeni. És a kevesek kezében levő tőke vigyorogva nézi a mezőgazdaság fáradhatatlan munkáját és szép csöndben bezsebeli nyereségét.

Röviden ez a gondolat az, melyet Frank

Norris érdekes, izgató és rendkívül élénk cselekmény keretében az olvasók előtt föl akar tárni.

Valóban csodálatos világossággal írja le Norris a trustok spekulációs munkáját. Zóla is arra törekedett egyes regényeiben — mint például „A nők öröme“, „Páris“, „A föld“, „Germinál“ stb. — hogy mindennapi életünk gazdasági eseményeit élethűen vázolja. Ő azonban csak a dolgok felszínénél maradt, mert hiányzott belőle a fantáziának mélysége, s az a szaktudás, a közgazdasági teoria és gyakorlat azon alapos stadiuma, mely a Norris műveiben meglátszik.

Norris véleménye az, hogy az egyes ember nyomtalanul tűnik el a gazdasági harcban; a nagy tömegek azonban fáradhatatlanul dolgoznak tovább és aratják a búzát: a fenséges, hatalmas ezermilliók által epedve várt búzát, a mindennapi kenyeret, a nélkülözhetetlen táplálékot. Kalifornia termékeny sikságairól, az éhes Európába, az éhínségekkel sújtott Indiába ömlik az Isten áldása. Az egyes ember gyenge ahhoz, hogy az óriási

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetit a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

A gyümölcsös kihasználása.

Rossz években, de különösen ha tavaszi fagyok járnak, a gyümölcsös igen kevés, gyakran semmi hasznot sem hajt gyümölcsben. Ilyenkor igen üdvös a talajt egyebekre is kihasználni, ami azonban kaszálóként nem mindig sikerül, egyéb termelésre pedig azért alkalmatlan, mert árnyékos. De van egy hasznos növény, amely az árnyékos helyet kedveli s így mellékterményül a gyümölcsösökben igen alkalmas. Ez a kömény; a melynek termelési módját és feltételeit az „Erdélyi Gazda” 1902. évfolyamának 73. számában körülményesen leirtam s így jelenleg csak röviden foglalom azt össze.

Igen ajánlatos, ha a talajt trágyázással készítjük elő kömény alá, mert a trágyázás magára a gyümölcsre is igen jótékony hatással van.

Trágyázásra alkalmas a trágyalé, komposzt vagy mesterséges trágya, mint foszfor-sav vagy káli.

A gyümölcsösben úgy, mint a szabadban, ajánlatos a háromszori alászántás, csak hogy míg a szabadban háromszori, a gyümölcsösben csak egy, legfeljebb kétszeri kapálás kell az aratásig és pedig úgy, hogy az egyiket ősz felé, a másikat tavasszal, áprilisban kapja a kömény föld.

Vagy palántákat termelünk s azokat ültetjük ki 32 centiméter távolságban egymástól június közepén vagy pedig sorvetővel 30—50 centiméter távolban álló sorokba vetjük a köményt. A kapálás akár ekével, akár kézi erővel történhet.

A kömény a következő évben, júniusban érik meg, de mivel magja igen könnyen kipörög, aratásánál úgy kell eljárunk, mint a repce aratásánál, azaz csak éjjel szabad aratunk és pedig sarlóval.

Az aratás akkor kell, hogy kezdetét vegye, a midőn a magok legtöbbje már vöröses színezetet nyert. A learatott köményt apró 15—20 centiméter átmérőjű kékbe kötjük s a napra állítjuk további érés és a szalmának kiszáritása céljából. Szalmája vastag, azért kell csak kis kékbe kötnünk, különben ki nem szárad, hanem penészedik,

ami pedig nagy kárunkra szolgál, mert a kömény szalmája igen jól értékesíthető a széna között, amelyet illatossá tesz. De csak csekély mennyiségben kell azt széna között elszórunk, különben könnyen rothadásnak indul, ha csak teljes mértékben kiszáradva nincs. Ha sok a köményszalmánk, úgy igen alkalmas alomul az ökor istállóban s kitűnő trágyát ad.

A magot már a kévékötés alkalmával ponyvába rázzuk, a kévéket száradás után ponyvával letéritett szekerekre szállítjuk be s a cséplés akár géppel, akár kézi erővel történhetik. A kömény értéke metermázsánként 50—150 korona között váltakozik s egy hold 6—10 q. termést ad.

Legjobb a gyümölcsös területét három részre osztani s úgy termelni a köményt és pedig egy-egy részleten négy éven át, míg a másik kettő maradjon meg kaszálól egyéb fűnemű között, ami magától megterem.

Megjegyzem azonban, hogy az első aratás után a köményt már nem kell ültetnünk, sem vetnünk, mert az aratás alkalmával elég mag elhull a jövő termés részére s csak a kapálásáról kell gondoskodnunk.

A cséplésnél, illetve rostálásnál elhulló szemeket ne dobáljuk el, hanem szórjuk el a réten s kitűnő szénavegyületet kapunk belőle.

Tanácsos a lóherét is köményszalmával vegyíteni, mert amellett, hogy a takarmányt illatossá teszi, meg van még azon előnyös gyógyhatása is, hogy köményszalmával vegyített takarmánytól az állat soha fel nem fuvódik.

A kömény vetőmagját biztos helyről kell beszereznünk, mert a fűszeres boltokban árult köménymag rendszeren réti köménnyel van vegyítve, amelynek magja meglehetősen silány.

Végül meg kell még említenem, hogy a kömény számára piacot mindig találunk, mert termelésével kevesen foglalkoznak, különösen azóta, hogy Németországban a cukorrépa, termelését háttérbe szorította.

Egyebekben szolgáljon útmutatóul a fentebb említett cikkem.

Krenedits Ödön.

keresletnek megfelelően; elveszti jelentőségét és helyébe diadalmasan lép a mindenható tőke.

Ezzel a gondolattal záródik a trilógia első része „The Octopus”. A búza le van aratva, rengeteg tömegekben ömlik rendeltetése felé, mielőtt azonban a búza átadtnék a tényleges használatnak, megint a tőke teszi rá a kezét, a gabonát raktárházakban és elvátorokban halmozza föl és a gabonátözsde „The Pit”) határozza meg az árát.

Ezt a gabona spekulációt tárgyalja a trilógia második része „The Pit”. Az egész tulajdonképpen csaknem pontos leírása az 1898-ban összedőlő Leiter-Corner-nek.

Curtis Jadwin, akit bizalmasai csak „J”-nek neveznek, a regény hőse. Tipusa a modern spekulánsnak, aki milliókat akar nyerni és édes keveset törődik a nyomorral, melyet spekulációja százazreknek okoz. Jadwin a csikágói börzén egy gabona cornert akar felépíteni. A contremine azonban a papiros búza rengeteg tömegeit zúditja feléje és neki venni, folytonosan venni kell, hogy a kezei közt összegyűjtött tényleges árú áresését megakadályozza. Segélyforrásai

*) Pit a neve a Csikágói gabonátözsde nagy csarnokának.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők.
Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.
Flu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

azonban nem elégségesek ahhoz, hogy az ellenpárt támadását kibírja állni, cornerje összedől és Jadwinból, a hatalmas milliomosból szegény ördög lesz.

Ebben a közgazdasági regényben, a corner alakításának minden egyes foka, mesterei tudása is megragadó hűséggel van ábrázolva. A lakikus is, aki a közgazdaságtannak, csak alapfogalmait ismeri, tiszta képet nyer arról, hogyan megy végbe, ez a veszedelmes börze-operáció. Vannak részek a regényben, melyeknek drámai ereje az olvasóra rendkívüli hatással vannak, és ez által érthető meg, hogy „The Pit” dramatizálva hallatlan sikert ért el a newyorki és londoni szinkázakban. És költői előnyeim kívül ezt a művet kitűnő közgazdasági munkának is lehet nevezni. A politikai gazdaságtannak egy tanára sem adhat hallgatóinak világosabb és tisztább fogalmat a nagyszabású börzei spekulációkról, mint Norris regénye olvasóinak.

Hosszú út az, melyet a regényirodalom a „The Lit”-ig megtett. Az az idő, mikor a művelt emberek utópiák olvasásában gyönyörködtek, úgy látszik elmúlt. Az életért való kéréllhetlen harc annyira igénybe veszi most az emberiséget, hogy természetszerűen a költők lelkeiben is kifejezésre jut. Azért a közgazdasági regény a jövő!

Az oláh tengeri.

II.

A szeszgyártásra alkalmas tengeri. Erre csak olyan válfajt használhatunk, hogy alacsony ár mellett nagy keményítő tartalma legyen, ilyen a közönséges oláh tengeri és a lófogú. Ez a két válfaj átlagban 70-25 - 70-55 % keményítővel bír és jobban beváltak, mint a pignoletto és a cinquantino.

A legtöbb gazda mezőgazdasági szeszgyárt állított fel és oly óriási tultermelést idézett elő szeszben, hogy a gazdákat majdnem a végromlásba vitte.

A tengeriből előállítható legnagyobb szeszhozam 35%; ára literenkint 150 k., ami 100 kg. tengeri után a 6 k.-val 5250 k.-t tesz ki. Erre az állam kivett 0:50 k. pro litert. Nagyon kecségetőnek látszott ily módon a tengeri értékesítése, de piac híján sok existenciát tönkre tett és számos óriási költséggel felállított gyár beszüntette üzemét, legfeljebb a kisebb üzemek vegetálnak még, áruikat a fogyasztó parasztszáltnak direct elárusítva. 1867-ig az ipari szesz teljesen adómentes volt, 1874-ben az állam kivett 1840 k. szeszadót hektóliterenkint; 1882-ben felemelte 28 k.-ra, 1885-ben 40, 1886-ban pedig telemelte 80 k.-ra hektóliterenkint, kivitelnél pedig csak 20 kor. premiumot térített vissza.

A szesztermelés a következő volt:

1886—1891-ben előállított	152000 Hl.
1894—1895 „	287670 „
1896—1897 „	162000 „
1898—1899 „	311000 „

abszolot szesz.

1900-ban még 46 szeszgyár volt még üzemben; némely gyár napi tengeriszükséglete meghaladja a 30,000 kg.-t, a legkisebb üzem átlag 5—8000 kg. tengerit dolgoz fel.

Az ipari szesz különösen Török és Görögországba, Egyiptomba, Kis Ázsiába exportáltatik, de mint feljebb mondtuk, a piacokat is kezdi veszíteni, összesen termelésének csak 12%-át helyezi el nevezett országokban.

Tengeri termelése. Az oláh tengeri termelés tárgyalását megelőzőleg, érdekes tanulmányt kell közölnöm az amerikai tengeri összetételéről, a melyről M. W. Wiley, a „Bulletin of agric. Departement Washington” című hivatalos közlönyben beszámol.

Amerika ötször annyi tengerit termel, mint az összes európai államok együttvéve és ott ugyanolyan szerepe van, mint Romániában t. i. emberi táplálék és durva dara formában jó a kereskedelembe. Romániában is csak ily formában veszik meg, a finom tengeri lisztet visszaútásítják, legfeljebb a vagyonosabb osztály eszi az u. n. *luxus malaint*, amely megfelel az amerikai *granular meal*-nak.

A tengeriliszt összetétele G. H. Scharpe elemzése szerint a következők:

Víz	12:57%
Protein	7:13 „
Zsir	1:33 „
Hamu	0:61 „
Nyersrost	0:87 „
Keményítő	78:36 „

A tengeri takarmányértéke majdnem megfelel a búzáéval, amiről sertéseken végzett kísérletekből győződhetünk meg-

	Tengeri	Buza
Sertés súlya	191—font ¹	205—font
Napi átlag növekedés	1:4 „	1:32 „
Takarmányozott össz-mennyiség	1159— „	1144— „

¹ 1 font = 372:2 gramm.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszzerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

1 font növekedésnek megfelelő takarmány mennyiség	4.58 font	4.81 font
Élősúly-többlet 100 ft. takarmányra	21.83 "	20.79 "
Élősúly-többlet 1 buschelre ²	12.22 "	14.49 "

Ebből látható, hogy egyenlő élősúlyra számítva tengerivel jobb eredmény érhető el, mint búzával; a minnesotai állomás kísérleteiből pedig kitűnik, hogy a tengeri assimiláló képessége jobb, mint a búzáé. Egy bushel búza 13.7 font húst termel, tengeri pedig 12.3 fontot, e differencia amint látható nagyon csekély. A búza árat összehasonlítva a tengerivel 100 font élősúly ára ezek alapján búzánál 4.01 schilling,³ tengerinél 2.85 schilling, vagyis majdnem a fele.

De nemcsak a tengeri magva szolgál takarmánnyul, hanem a tengeri csutkája is és egyaránt feltakarmányoztatja szarvasmarhái által úgy a paraszt, mint a földesúr és *coceni* néven ismeretes. Takarmányozási értéke kitűnik a következő összetételéből:

Hamu	5.68%
Protein	5.22 "
Nyers rost	32.45 "
Nitrogénmentes anyag	53.46 "
Zsir	3.19 "

Amint látjuk igen gyöngye takarmányértékkel bír és éppen ez a szegény oláh paraszt szerencsétlensége, ezenkívül bizony alig tud valami más takarmányt marháinak adni és ebből meggyarázható, miért oly ijesztő sóvány és gyöngye az állatállománya.

A tengeri tehát Románia nemzeti növénye és a *mamaliga* nemzeti tápszere. Románia éghajlata és talajviszonyai egyaránt kitűnően alkalmasak e növény termelésére. Válfajai szerint a vegetáció tartama 70—183 nap között váltakozik, átlagban 140 nap; a Kárpátok alján még 670 m. magasságban is. A tengeri termelése előtt mindig búzát termelnek ugyanazon a talajon; kicsirázáskor felszántják, a sorbavetés távolsága 60—65 cmeter, hossz távolsága pedig 30—30 cmeter és április utolsó hetétől eltart egészen május végéig, hektáronként átlag 15 kg. tengerit bevetnek; a bevetést kézzel eszközölik.

(Folytatjuk.)

Kereskedelmi és gyógynövények termesztése és értékesítése.

(Vége.)

9. Maszlagos redőszírom (Datura Stramonium).

E növény termelése kísérlet körébe csak 1904. évben lett bevonva. Erre pedig elég indokul szolgált kis igénye, amely miatt elszórta uton-utfélen szépen kifejlett példányokkal találkozunk. És ha hozzászámítjuk, hogy kulturművelés mellett ez a fejlődés mennyire befolyásolható s hogy a nyert árak a mivelés munkáért bő kárpótlást nyújtanak, e növény termelését fel kellett birtokkezelőség kísérletei közé venni. Szaporítása üvegágyba vetett palánták útján 60 cm. sor és növény távolban történt. Kezdetben az ültetést a palánták kissé

² 1 Bushel = 36.35 liter.
³ 1 Schilling = 1.20 korona.

megsínylették, de később gyors fejlődésnek indultak. mely fejlődés 170—180 cm. magasságban csucsosodott ki. E növekedés arányában fejlődött a levél is, így a fejlődés a hozzákötött reményt teljessé tette. E növény hasznosítása a levelek és a magvak szedése által eszközöltetik. Birtokkezelő az első szép, nagy leveleket dohány módjára felfüggesztve zsinegen szárította u. n. Asthma szivarok készítésére s anyagul szánta, mint a dohány levelet, úgy is kötözte és préseltette. A második szedésnél s az utána következő levelek csak szárító szérükön lettek szárítva; szárítás után nagy hőmérséklet kiizzadás alá vetve egyszerűen zsákoltattak. Ilyen viszonyok között lett 300 négyszögölön I. oszt. szivarlevél 93 kg. és II. oszt. levél 200 kg., mely holdankint 1561 kgt jelent. E termés I. oszt. levele 46, II. oszt. 36 koronával lett értékesítve s így holdanként 611.56 koronát nyertünk. Ehez számítva az érés után a kísérleti területről nyert 175.7 kg. magot, mely h. ként 936 K-t jelent s melynek értéke 100 kgkint 24 kor., összesen 224 kor. 06 fill. így a datura holdankinti nyersjövödelme 836.26 koronában állapítható meg.

Ha végig tekintjük e növény termelésének primitív eszközeit és módját s különösen minden viszonyainkkal szemben való igénytelen voltát: csak azt óhajtjuk, hogy kereslete legyen, mert ebből bármennyit bátran merünk termelni a nélkül, hogy eredményeiben megcsalatoznánk. — A kereslet pedig fennáll.

Látszólagos alacsony árakat a termés hozama egészíti ki. Birtokkezelőség által termelt szivarleveleket a vevő Neruda droguista ígérete szerint New-Yorkba szándékozott szállíttatni, hogy ilyen árura nézve ott piacot szerezzen.

Birtokkezelőségnek még nem volt alkalma ez irányban tudakozódni, valjon az áru tényleg elküldetett-e, de a levelek szárítása s minősége ilyen uton való küldését valóban indokoltá tették. Maszlagos redőszírom termelése jövőben az első helyet kell elfoglalja.

Legyen szabad végül 1903. és 1904. évi eredményeket feltüntető alábbi táblázatot ide iktatni, melyben a két év termését, terméseikért kapott egyes árak, valamint kat. holdankint kifejezett értékek ingadozásai láthatók.

Háztartás.

+ **Kanári madarak lábdaganata.** Legkedvesebb szobamadaraink közül a kanári, a mely voltaképpen az egyedüli kellene hogy legyen, melyet kalitkában tartunk, mert hiszen ez az egy nem tud a szabadban nálunk megélni s rá van utalva a kalitkára vagy a szobában való röpködésre; egyéb szabadságot nem ismer és így nem is vágyódik utána. Minden más énekest kalitkában tartani a legnagyobb kegyetlenség, nem is terjeszkedvén ki azon förtelemre, hogy a fülemülét megvakítják azért, hogy még szebben, még keservebben énekeljen.

A kanárinak azonban gyakran fordulnak elő betegségei, amelyeknek ha elejét nem vesszük, úgy belepusztul aránylag igen rövid idő alatt.

A legtöbb betegségnek meghülés az oka s azért soha se mulasszuk el, hogy a kanári kalitkáját letakarjuk a takarítás, illetve szellőztetés alkalmával, mert a léghűzet az, ami leginkább veszélyes a kanárirra, sőt az egyedüli, mert a szabad, hideg éjjeli levegőt minden veszély nélkül elviseli nyáron át, ha a folyosón vagy a szabadban van kalitkája.

A meghülés egyik következménye a rekedtség vagy a hangnak teljes elvesztése szokott lenni, a másik pedig a veszélyes lábdaganat, amelybe, ha elhanyagoljuk, a madár belepusztul.

A lábdaganatot langyos fürdővel kezdjük gyógyítani, amelybe a kanári lábát 5—6 percig áztatjuk naponta vagy fürdőjébe öntjük, hogy saját maga kasználja. Utána leáztatjuk olomeccettel s bekenjük hígított glicerinrel, amelyre porrá tört keményítőt hintünk. Ekkor azonban nem szabad fürdővizet adnunk a madárnak, nehogy a keményítőt leáztassa.

Ha makacs a baj, akkor fürdő után ólomzsrrel kell a beteg lábat bekenni, de egyszerűen egy kis bőrzacskóba is bekötni, nehogy az ólomzsrrel lecsipegesse, mert avval megmérgezi magát a madár.

Megjegyzem végül, hogy kanári kalitkáinkba elég vastag ugráló fákat kell tennünk és pedig puhafából, mert a vékony, kemény pálcácskák nagyban elősegítik a bajt. K.

+ **Az első kacsojások.** Gazdasszonyaink között igen elterjedt ama nézet, hogy a kacsojások közül az első tavasszal nem

Megnevezés	1904. évben					1903. évben				
	Kísérleti tér	Termelt kísérleti téren	1 kat. holdon	Egyes ár 100 kg	1 kat. hold termése	1 kat. holdon	Egyes ár	1 k. hold termése		
	□ öl	kilogramm		kor.	kor.	f.	kglt.	kor.	kor.	f.
Orvosi zsálya	104	79.0	1214	50	607	—	752	40	300	80
Kerti csombor	52	6.0	184	60	110	40	—	—	—	—
Majoránna	52	15.3	470.8	100	658	56	147.2	100	147	20
Római székfü	52	14.8	455.0	120	546	36	—	—	—	—
Fodormenta	107	73.0	1428	70	931	40	1776	50	888	—
Borsos mentha	101	35.6	564	150	836	—	1104	60	662	40
Dalmát rovarpor	26	3.3	203	150	304	50	—	—	—	—
Festő mályva	173	48.0	443.2	100	443	20	718.9	100	718	90
Maszlag levél I.	300	93.0	496.0	46	228	16	—	—	—	—
" " II.		200.0	1065	36	383	40	—	—	—	—
" mag		175.7	936	24	836.20 K.	224	64	—	—	—

Ajánlok arankamentességre államilag ólomzárolt szavatolt csiraképes amerikai és olasz magtól ment — **Továbbá rendkívül szép, magas csiraképességű**

lóheremagot 80 és 85 koronával. Kiváló szép, bőtermő **ligowoi zabot** **baltaczimmagot**

10 koronával. Magas csiraképességű **tavaszborsót** **12 koronával** budapesti ratárunkból. — **15 koronával** a pinczehelyi állomásról, valamennyi **50 kilónként.**

HALDEK magnagykereskedése, József Főherceg ő csász. és királyi Fensége udvari szállítója, BUDAPEST, VII., KER., KÁROLY-KÖRÚT 9. SZ.

költhetők ki, mivel nagyon kövérek s megfulad bennük a fiatal állat. Erre nézve legelső sorban azt kell megjegyezni, hogy kacsáknak, különösen az olyanoknak, amelyek vizen tartózkodnak, sohasem, vagy nagyon ritkán vannak kövér tojásaik s így az elsők sem azok. Hogy az első tojások néha nem kelnek ki, annak oka abban keresendő, mert nem voltak megtermékenyítve, ami különösen akkor fordul elő, ha egy gácsérra több jut a kelletténél. Erre kell tehát legelső sorban ügyelni a jó gazdasszonynak s akkor bizonyosan ki fognak kelni az első kacsatojások is éppen úgy, mint a többi. E tekintetben a fajok szerint kell a kacsák számát egy-egy gácsérra megállapítani, mert míg például közönséges, vízi kacsáknál egy gácsérra juthat hat-nyolc jérce is, addig a nagyobb fajknál, milyenek a peking, rouen, aylesbury, vagy törökca, minden három jércére kell egy-egy gácsér.

Tyúktojásoknál az elsők éppen olyan jók, mint a későbbiek s a kiköltött kis csirkék a kiköltés sorrendjében fejlődnek tovább; kacsáknál azonban ez nem áll — s ha ezen alapon kifogásolnák gazdasszonyaink az első kacsatojásokat, akkor igazat kellene nekik adnunk, mert tény az, hogy kacsáknál a második költés az elsőt teljes mértékben utoléri a melegebb időjárás alkalmával, ha megfelelően tápláljuk zsenge korában, később pedig elégséges zöldet kap. Azonban ennek oka sem a gyengébb fajta tojásokban keresendő, hanem egyszerűen abban, hogy tavasszal még hideg a víz s ennek gyakori használata akasztja meg az apró kacsák fejlődését, amit az is bizonyít, hogy kellő meleg helyen, bő táplálkozás mellett nevelt első kacsaköltést, ha az a hideg vizet nem használja, nem éri utól a második költés soha.

Megjegyzem még, hogy az, aki vadkacsákat tenyészt, elég, ha 10—12 jérce mellé tart egy gácsért.

IRODALMI SZEMLE.

Magyar Regényírók. Második, öt kötetes sorozata jelent meg a napokban annak a nagyszabású gyűjteménynek, a melyet *Magyar Regényírók* címmel tavaly karácsony előtt indított meg a *Franklin-Társulat*. Hatvan szízes, egyöntetű kötetben, magyar művészek illusztrációival; egybefoglalni a magyar regényirodalom száz éves pályafutása alatt felhalmozódott legértékesebb kincseket: ez a gondolata a nagy vállalkozásnak, s ezt a gondolatot *Mikszáth Kálmán* adta a kiadóintézetnek, aki vállalkozott a gyűjtemény szerkesztésére is, és bevezető tanulmányt ír minden regény elé, a munka szerzőjéről. E bevezető tanulmányok, melyekben a legnagyobb élő magyar regényíró mondja el a véleményét nagy elődeiről és jeles kortársairól, értékes monografiája egyben a magyar regényirodalom történetének, s nagy mértékben növelik az egész vállalkozás irodalomtörténeti jelentőségét. A hatvan kötetes gyűjtemény félevenként jelenik meg, öt kötetes sorozatokban. Az első sorozatot, amely négy nagy regényt közölt: (Kemény Zsigmond: *Rajongók*, Csiky Gergely: *Az Atlasz család*, Vadnai Károly: *A kis tündér és Pálffy Albert*; Esztiike kisasszony professzora), nagy szeretettel és érdeklődéssel fogadta a magyar közönség. A most megjelent második sorozat joggal tarthat számot még fokozottabb érdeklődésre. *Báró Jósika Miklós*: *A csehek Magyarországon* című hatalmas történeti regénye az új sorozat két

kötetét foglalja le. *Kimuach* László nemes illusztrációi díszítik ezt a két kötetet. *Tolnai Lajos*: *Baróné ténsasszony* című regénye az új sorozat harmadik kötete. A Bach-korszak gyászmagyarjainak ez a keserű megbélyegzése egyik legjellemzőbb alkotása a pár évvel ezelőtt elhunyt nagyszabású írónak, akit méltán ér a legnagyobb elismerés koszorúja. Regényét *Kriesch* Aladár illusztrálta nagy művészettel. Méltó emléket emel az új sorozat irodalmunk egyik ifjan elhunyt nagy tehetségű alakjának, *Justh Zsigmond*nak, akinek két szép regényét közli egy kötetben: *A pénz legendáját* és a *Gányó Julcsát*. Mind a két regény régen kifogyott a könyvpiacra. *Tull* Ödön kiváló festőművésznünk illusztrálta a kötetet. Az új sorozat ötödik kötete *Herceg Ferenc* legértékesebb alkotását, a *Pogányok* című történeti regényt közli, *Patakylászló* szép illusztrációival *Mikszáth Kálmán* négy magvas tanulmánya gazdagítja a sorozatot, s az írók arcképeit *R. Hirsch* Nelli rajzolta meg. A sorozat kiállítása méltó a kiadó intézetéhez. Finom, famentes papiros, tiszta, szép nyomás, egész oldalas képmelléletek, díszes bekötési tábla. A hatvan kötetes gyűjtemény ára díszes kötésben 300 korona. Megrendelhető csekély havi részletfizetésre.

EGYLETI ELET.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet **Kolozsvármegyei Szakosztálya** folyó hó 25-én (csütörtökön) délután 1/2 4 órakor az egylet üléstermében (Petőfi-utca 7. sz.) alakuló közgyűlést tartja, melyre az E. G. E. Kolozsvármegyében lakó tagjait és Kolozsvármegye egész gazdaközönségét tisztelettel meghívja

az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Elnök, alelnök és előadó választása.
2. A szakosztály szervezeti szabályzatának és ügyrendjének megállapítása.
3. Az intéző-bizottság tagjainak megválasztása.

Közgyűlési meghívó.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ *állattenyésztési és állatkiállítási szakosztálya* 1905. évi június hó 4-én (vasárnap) d. e. 11 órakor — az egylet Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében — **közgyűlést** tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgysorozat:

1. Jeentés a szakosztály vagyoni állapotáról.
2. Jövő évi munkaprogramm és költség-előirányzat megállapítása.
3. Szakosztályi elnök választás.
4. Beadott indítványok tárgyalása.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület közgyűlése és választmányi ülése.

— Tartatott 1905. május 14-én Marosvásárhelyen. —

1. Közgyűlés.

Elnökölt: Deák Ignác alelnök.

Előadott: Éber Ernő titkár.

Jelen voltak: Hadviger Albert alelnök, Simó Gábor, Musnay Ferenc, Virágh Domokos,

Laurentzi András, Csomóss Jenő, Balogh Gergely, Debreczy Ferenc, Both György tagok.

1. Múlt évi működésről szóló választmányi jelentés fölolvastatván — elfogadtatott.

2. A múlt évi pénztárforgalmi jelentés fölolvastatván — elfogadtatott és többek indítványára és hozzászólása után a következő határozatok hoztak:

a) a több évi tagdíjjal hátralékos tagokat postai megbízás útján szólítsa föl a titkári hivatal a hátralék kifizetésére; a hátralékos tagdíjak ezentúl 30 nap eltelté után postai megbízás útján fognak behajtatni.

b) tekintettel azcn hátrányos következtetésekre, melyeket a birtokosok esetleg levonhatnának abból, ha a gazdatisztek az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesülettel jutalékos viszonyban álló vállalatokat előnyben részesítenének, közgyűlés kimondja, hogy magánvállalatokkal ezentúl jutalékos viszonyba nem lép és tagjait egyes vállalatoknak jutalékért való támogatására nem szólítja föl.

3. Az 1905. évre szóló költségvetés előirányzata — elfogadtatott.

II. Választmányi ülés.

Jelen voltak ugyanazok.

Egyleti titkár előadja Merza Mártonnak a gazdatisztek f. hó 21-én Budapesten tartandó nyugdíjügyi kongresszusára készített nyugdíjügyi javaslatát és behatóan ismertette azt, rámutat annak nehézségeire, tévedéseire és hibáira. Deák Ignác, Hadviger Albert, Simó Gábor, Csomóss Jenő, Laurentzi András, Balogh Gergely és előadó hozzászólásai után választmány azt határozza:

1. Az egyesület titkárát megbizsa, hogy a kongresszuson az egyesületet képviselje;

2. Megbizsa a titkárt, hogy a kongresszuson az előadottakra való tekintettel azt az indítványt terjessze elő, hogy a gazdatiszti nyugdíjügy megoldása céljából az összes gazdatiszti érdekképviselők képviselőiből egy bizottság alakíttassék, mely egy következő kongresszusra javaslatot terjesszen elő.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Terményszállítások a hadseregnek.

Az érdekelt gazdaközönség tudomására hozzuk, miszerint a nagyszebeni cs. és kir. 12. hadtest hadbiztosságától vett átirat értelmében az 1905—6. évi biztosítási időszak alatt a közös hadsereg csapatai részére hozzávetőleg beszerzendő terménymennyiségek szállítására a nevezett hadbiztosság már a nyilvános árlejtés kihirdetése előtt is fogad el mezőgazdasági egyletektől, szövetkezetektől, községektől és egyes gazdaktól is ajánlatokat és pedig rozsra és zabra 1905. augusztus 1-től szept. 15-ig; szénára és szalmára június első felében és tűzifára és kőszénre időkorlátozás nélkül, de mindenesetre az árlejtés kiírása előtt. A hozzávetőleges szükséglet a következő lesz állomásonként: Gyulafehérvár 4250 q rozs, 900 q zab, 745 q széna, 460 q alom és 780 q ágyszalma, továbbá 3150 m³ tűzifa és 2700 m³ kőszén.

Érzsébetváros: 313 q rozs, 2360 q zab, 1910 q szalma, 1180 q alom, 552 q ágyszalma és 132 m³ tűzifa.

Abrudbánya: 782 q rozs, 138 q zab, 112 q széna, 699 q alom, 120 q ágyszalma és 300 q tűzifa.

Kolozsvár: 4080 q rozs, 5550 q zab, 4200 q széna, 2300 q alom, 700 q ágyszalma és 2400 m³ tűzifa.

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

Beszterce: 660 q zab, 440 q széna, 270 q alom, 440 q ágyszalma és 1050 m³ tűzifa.

Részletes feltételek a hivatalos órák alatt a titkári hivatalban, továbbá a kolozsvári és a gyulafehérvári élelmezési raktárakban is be tekinthetők.

A m. kir. kolozsvári honvédkerület Kolozsvár, Nagyenyed, Dés, M.-Vásárhely, Beszterce, N.-Szeben, Déva, Erzsébetváros, Brassó, Fogaras, K.-Vásárhely, Csikszereida és Szamosújvár állomásaira szükséges mennyiség és anyagszállítások hozzávetőleges mennyisége:

1,208.500 adag kenyér, 8113 mm. zab, 6580 mm. széna, 5000 mm. alomszalma, 1200 mm. ágyszalma és 4750 köbméter tűzifa. A szükséglet biztosítása versenytárgyalás útján történik, de termelők és azok szervezetei ajánlataikat már a tárgyalás hirdetése előtt és pedig széna és szalmára s részben zabra június 1-től 15-ig, a kenyér és általában zabra augusztus 15-től szeptember 15-ig, tűzifára pedig a versenytárgyalás előtt, meg nem határozott időben nyújthatják be. Részletes fölvilágosítás a titkári hivatalban és az ezred-, illetőleg honvédállomásparancsnokságoknál szereshető be.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet
Elnöksége.

Időjelzés.

1905. május 14.

Jelzésem szerint a változások a csomópontok hatáskörében jöttek elő és pedig a 8-iki csomópont erősebb jellegűvé vált azáltal, mivel a Nap félfordulata is még — április 28-tól számítva — hatáskörébe esett, amelynek folytán s mert a napfoltok közül is egyik eltűnt hősiyedés és eső is következett be, amely, ha nem is volt elegendő, de legalább az eddigieknél kiadóbb volt 9-én. A 12-iki szintén hozott csekély esőt helyell, helyell zivatarosat is 13-án.

E két csomópont esős jellegét távirati jelzésekkel már 48 órával előbb megsürgönyözhettem azoknak, kik az ily jelzésekre előfizettek.

Ezt követőleg a 17-iki csomópont esős jellegű s ez kiadóbb esőt ígér. A 22-iki még enyhébb, de a 24—26 már hideg, amely kedvező esetben hűvös esőt, kedvezőtlen esetben pedig fagyot hozhat, amelyet követőleg változó időjárást kapunk május végéig.

Május hó hátra lévő csomópontjai 17—18—22—24—26—29 és 30-ra esnek, amelyeknél a 24-re még a Map egész fordulata is esik április 28-tól számítva, a mi erősíti hatását.

Június hó csomópontjai 1—2—3—13—14—17—21—22—24—26—28—29—30-ra esnek. A melyek közül erősebb hatásúak az 1—3—14—22—26—29—30-iki. A hónap eleje igen változatos, csapadékos jellegű, 3-át követőleg meleg állandó jelleggel 14-ig. Ezután a meleg gyengül, esőt hoz s ezt követőleg újra meleg 22-éig, a midőn igen változó jelleggel lehülés és eső várható, a mely változó jelleg egész 30-ig tart nagyobb szelekkel.

Ezekből látszik, hogy a bolygók részéről úgy május, mint június havában elég az esős

jellegű csomópont, hogy az eső mennyiség még sem elegendő, arra már más okok játszanak közbe, mivel az esős jellegű csomópontok felhőzetet hoznak, de az ezekből keletkező esőmennyiség kevés. Meteor.

— **Uj gazdasági tudósító** A földmivvelésügyi miniszter Udvarhely vármegyébe a székelykereszturi járásra nézve Dénes Béla borsodi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **A Transsylvania konzervgyár egy éve.** A konzervgyár igazgatóságának a közgyűlés elé terjesztett jelentéséből örömmel konstatálhatjuk, hogy ez a minket, gazdákat is közelről érdeklő vállalat szerencsésen leküzdötte a kezdet és az első balsikerek nehézségeit és csakhamar teljes erővel haladhat majd kitűzött pályáján. A szerencsés fordulatnak egyik kedvező jelét láthatjuk abban, hogy az 1904. év 5576.47 korona tiszta jövedelemmel záródott le, holott tetemes — még a mult által kényszerült — leírások történtek és noha, mint az igazgatóság joggal jegyzi meg: „Az 1904. évi rendkívüli szárazság úgy a borsó és a bab, mint a paradicsom termelését szerződésben levő gazdáinknál a rossz évre föltételezett minimumnál is lejjebb szálította; hasonlóan a gyümölcs és különösen szilvatermés oly silány és kevés volt, hogy ezekből a szándékolt üzemtermelésnek alig értük el 1/5-ét.” De dacára a rossz termésnek, az 1904. év folyamán 92653 kg. gyümölcsöt és veteményt dolgozott föl a gyár, 4957 nap-számot foglalkoztatott, akiknek 8046 korona bér fizettetett ki. A nekilendült vállalat a földmivvelésügyi és kereskedelemügyi miniszterektől szubvenciót kap és úgy látszik azon az úton van, hogy a gazdák bizalmát megnyerhesse és őket a gyümölcs- és zöldség termesztésére serkentse.

— **Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók számára.** A földmivvelésügyi miniszter a gazdasági ismétlő iskolák vezetésére hivatott néptanítók gazdasági kiképzése céljából július 15-iktől augusztus 10-éig az algyógyi breznóbányai, csikszeredei, lugosi, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karcagi, szabadkai, rimaszombati, szentimrei, nagyszentmiklósi, adai, csákovári és csákvári (Esterházy gróf-féle) földmivvelési iskolákon 20—20, összesen 280 néptanító számára négyhetes gazdasági tanfolyamokat rendez. Ezen négyhetes tanfolyam tartamára felvett minden egyes néptanító 100 (egyszáz) korona átalányban részesül, melyből útiköltség, ellátás, szóval minden költség fedezendő. A tanfolyamokra tényleg alkalmazásban levő, oly néptanítók vétetnek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamon még nem vettek részt. A tanfolyamokra felvételt kívánó tanítók ez iránt illetékes tanfelügyelőségük útján május 31-ig jelentkezzenek.

— **Adóelengedés rozsdakár esetén.** A Fehérmegyei Gazdasági Egyesület mozgalmat indított, hogy a megyebeli gazdák a vetésben

okozott rozsdakár címén tömegesen kérjenek adóelengedést. Miután adótörvényeink szerint rozsdakár esetén kifejezetten nincs adóelengedésnek helye, a kir. pénzügyigazgatóságok a beadott kérvényeket rendszerint el is utasítják. Az egyesület nemrégiben küldött tisztelettel a pénzügyminiszternél is, kérve, hogy a pénzügyigazgatóságok e gyakorlatát változtassa meg és egyúttal arra törekedjék, hogy a pénzügyigazgatóságok részéről elutasított kérvényeket a felek a közigazgatási bíróság, mint legfőbb fórum, ítélete alá bocsássák. A föllebbezéseknek meg volt a kellő sikere. A közigazgatási bíróság egyes konkrét esetekkel foglalkozván legutóbb elvi jelentőségű ítéletben kimondta, hogy a rozsdák is oly elemi csapás, melynek föllépése esetében adóelengedésnek helye van.

— **Védekezés a tejhamisítók ellen.** A földmivvelésügyi miniszter az ország valamennyi főispánjának rendeletet küldött a tej és tejtermékei közforgalmának ellenőrzése ügyében. A rendeletben a miniszter kijelenti, hogy miután az elsőfokú közigazgatási hatóságok, amelyeknek feladata a tej és az ezekből készült termékek ellenőrzése, nem bírhatnak oly gyakorlattal és tájékozottsággal a visszaélések és hamisítások felismerésénél: ezentul az országos tejjgazdasági felügyelőség közgei esetről-esetre ki fognak szállani egyes helyiségekbe, hogy meggyőződést szerezzenek, vajjon a mezőgazdasági termények és termékek hamisításáról szóló rendelet helyesen és szigorúan vitetik-e keresztül. A miniszter kéri még a hatóságokat, hogy az ellenőrzési közgeket a kellő segítségben részesítsék.

— **A gyümölcs- és a zöldségtermelés föllendítése** A kerti növények termelésének föllendítése és az értékesítő viszonyok javítása érdekében június első felében értekezlet lesz a földmivvelésügyi miniszteriumban. Az értekezletre termelők, kereskedők, konzervgyár-igazgatók, az összes gyümölcsstermelő-egyesületek, valamint a kereskedelmi miniszterium és államvasutak hivattak meg. Az értekezletnek feladata lesz javaslatokat tenni, hogy a gyümölcs- és zöldségtermelés bizonyos gócpontokat nyerjen, a melyek a kivitel igényeihez alkalmazkodnának; különösbbeben érdekebb pontja lesz az értekezletnek, miként lehetne azon az általánosan ismert anomálián segíteni, hogy a termelőktől olcsón megvett gyümölcsöt és zöldséget a kereskedő ne vihesse oly tuldrága áron a fővárosi és nagyobb vidéki piacokra. Az értekezlet tagjai egyébként a gazdasági viszonyainkra jelentékeny kérdés minden részletét áttekintő kérdő pontokat kapnak.

— **Gyapjú aukciók.** Az idej gyapjú-aukciók első sorozata f. évi július hó 5-én fog megindulni. Az általános emelkedő árirányzat mellett igen élénk forgalom várható. Az aukciókra szánt gyapjú-küldeményekre a kereskedelemügyi miniszter ingyenes raktárakat és a szokásos fuvardíj-kedvezményeket engedélyezte, amely a MÁV. összes vonalain május hó 10-étől kezdve érvényes. A bejelentések a Heller M. és Társa céghez (Budapest) intézendők, amely kívánatra az aukciókra vonatkozólag bővebb felvilágosítást nyújt.

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacéleketfej.

Páncéllacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőnycim: „Agraria” Budapest,

Tiszta acéllanyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivvelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

— **Komlóhírek.** Az Omge Saazi tudósításai szerint a komlóüzlet menetében lényeges változás nem állott be; az irányzat most is csendes. A csekély készlet s az előre haladt idény folytán a forgalom igen szűk határok között mozog. A vevők minden tételnél bizonyos engedményeket kívánnak, ami kis részben sikerül is nekik minden esetben. Árak 50 kilogrammonként következők: Saazi 240—254 kor., saazvidéki 233—252 K., galicai 150 kor.

— **A mezőgazdaság állapota Németországban.** A berlini statisztikai hivatal közlése szerint a német birodalomban a vetések általában elég jól teleltek ki. A rozsvetések közül csak szörványosan kellett kiszántani; a kárt inkább a rovarok, mint a téli fagy okozta. A későn vetett búzáknál, főleg az angol fajtaéknál gyakoribb volt a kifagyás által okozott kár. Az őszi vetések jelenlegi állapota kielégítőnek mondható, habár azok az utolsó hetek folyamán a hűvös, esős időjárás következtében némileg szenvedtek is. A lóhere a múlt évi szárazság és egérkár következtében ritka, gyenge és a hűvös, esős időben nehezen indult. Az őszi folyamán, úgy most tavasszal is még tetemes területet ki kellett szántani. Kedvezőbb állást mutatnak a lucernások, főleg Dél-németországban, hol épp úgy, mint a lóhere is jó hozamot iger. A rétek a hideg folytán még keveset fejlődtek. A mély fekvésű rétek helyenkint még víz alatt állanak. Átlagban mégis a rétek állapotát nem találják kedvezőtlennek.

— **Terméskilátások Romániában.** Bukarestből nyert értesülés szerint a mezőgazdasági helyzet a hó elején teljesen kielégítő volt. A buzavetések nagyon szépek, fejlődésük szokatlanul buja, úgy, hogy sok helyen sarlózni és legeltetni kellett őket, de számítva a nyári száraz hónapokra, remélni lehet, hogy a megdőlés nem fog nagy károkat okozni. A repce jól kiállta a téli és koratavaszi fagyokat, úgy hogy olyan repcevetéseket láttam, amilyeneket máskor alig. Viszont több helyről értesítés jön, hogy kárt tesz benne az *entomocelis adonis* álcája, amely ellen eddig nem sikerült a védekezési eljárás. A tavaszi árpa, borsó, zab és len igen jó állapotban vannak. A tengeri legnagyobb részt el van már vetve. A lucerna és lóhere vegetációja pompás és az első használatra csakhamar eléggé nagy lesz, ami gazdáinknak nagy könnyebbségül fog szolgálni a takarmányszükség idejében.

— **A vetések állása és a mezőgazdasági állapot a külföldön.** A m. kir. földművelésügyi miniszterhez a cs. és kir. konzuli hivataloktól beérkezett jelentések alapján: **Németország.** Az őszi vetések bár a hűvös tavaszi idő fejlődésüket hátráltatta, általában mégis kielégítően állanak. A rozsvetések állását a búzáéknál kedvezőbbnek jelzik, ez utóbbi közül a kései vetésük különösen a keleti tartományokban gyengék. **Franciaország.** Az időjárás a vetések fejlődésének kedvezett, az őszi vetésekben nincsen kár s a buza igen jól áll. Az őszi vetések közül a búza, rozs és zab területe kisebb, mint tavaly, az árpák pedig egyenlő maradt. — **Angolország.** Az őszi vetések jól állanak, a tavasziak a hideg, tavaszi időjárás dacára jól és erőteljesen fejlődnek. A legelők jól fejlődnek, de több melegeket kívánnak. A gyümölcsfák dúsan virágoztak. — **Svajcz.** Az őszi vetések jól állnak. A rétek biztatón fejlődnek. A szőlő és gyümölcsfák eddigelé jó termést ígérnek. — **Németalföld.** A cukorrépat a hűvös időjárás miatt késve vetették. A répavetések területe az előző évvel szemben tetemes emelkedést mutat.

— **Gőzcséplőgéptulajdonosok figyelmébe.** Évről-évre sok panasz hallatszik cséplés idején a nagy porképződés miatt, mely sok kárt okoz az által, hogy sok szalma és polyva tönkre megyen. Ezen károk ma különösen érzékenyen sújtanak minden gazdálkodót, mert a takarmányfélék amúgy is igen drágák. Minthogy a porban az állatoknak ártalmas miázmák vannak, évente jelentékeny meny-

nyiségű szalma és polyva válik használhatatlanná és értéktelenné. Azonkívül a munkások munkabírására is káros hatással van a nagy porképződés. Ezen általános ismert bajok orvoslására mint értesülünk — hosszabb kísérletezések után végre felfedeztek egy elmés szerkezetű *porzivókészülék* ket, mely az előnyösen ismert: *Drössler Károly* gazdasági gépgyár (Budapest, VI. Váci-körút 59) cséplőszekrényeinek nyered alkalmazást. Ugyanott egyes készülékek is kaphatók és azokat bármely gyártmányu gépre könnyen felszerelhetők. Nevezett cég részletes leirással és felvilágosításokkal készséggel szolgál.

— **Május 16-án, kedden indul meg „A POLGÁR”** politikai napilap. Főszerkesztő: Dr. Vázsonyi Vilmos, országgyűlési képviselő, aki publicisztikai munkásságát kizárólag e lapnak fogja szentelni. Az egyenlő jogon, az általános kulturán és a gazdasági igazságon felépült magyar népállam, a polgári Magyarország: az ideál, melyet „A Polgár” szolgálni akar. Gyarapítani a lehangyolott polgári önértéket, terjeszteni a népjog tiszteletét, kitépni a reakció minden fajtájának gyökerét, támogatni a politikai és gazdasági felszabadulásra törekvő rétegeket, küzdeni az osztályállam maradványai ellen: ez a „A Polgár” politikai hivatása. Fegyvere az alku nem ismerő radikális igazság, melyet a közélet és a társadalom minden terén érvényesíteni kíván. De a radikálizmust soha sem fogja keresni a hang durvaságban, mindig csupán a meggyőződés erejében. E cél elérésében, a lap főszerkesztőjét, dr. Vázsonyi Vilmost, a publicisztika és szépirodalom legjelesebb munkásai támogatják. „A Polgár” rendes munkatársai: Ijabb Abrányi Kornél (vezércikk és tárca), dr. Aczél Endre, Adorján Andor, Barabás Ferenc (vasúti ügyek), dr. Báltaszéki Lajos, dr. Benedek János (vezércikk és tárca), dr. Besnyő Béla, dr. Bródy Ernő, Bródy Sándor (vezércikk és tárca), Cholnoky Viktor, Csergő Hugó [felelős szerkesztő], Greiner Jenő, dr. Kreutzer Lipót, Krúdy Gyula [tárca], Lux Terka [tárca], dr. Molnár Jenő, Nagy Endre, dr. Oláh Gyula, dr. Rác Dezső, Serényi Aladár, Szász Zoltán [tárca], Szekula Jenő, dr. Szirmai Albert, Turtsányi Pál [vasúti ügyek], dr. Vázsonyi Vilmos [főszerkesztő]. „A Polgár”-ban szabad szellemű, teljesen független, demokratikus irányú, irodalmi színvonalon álló napilapot kap az olvasó. „A Polgár” teljes tájékoztatást ad a politika, az irodalom, a művészet, a gazdasági élet és a társadalom minden mozzanatáról és legolcsóbb ilyen terjedelmű napilap, mert „A Polgár” egyes száma a fővárosban és vidéken 2 krajcár [négy fillér]. Előfizetési árai pedig a következők: egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér. „A Polgár” megjelenik minden reggel, ünnep és vasárnap után is. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 37.

— **Basalt festék,** hidegvizfesték, homlokzatok és belső mázolatok részére. Mikrosol házigomba, nyálka- penészgomba kiirtására és képződése ellen. Már régen mutatkozik egy könnyen kezelhető és hatásos hidegvizfesték szükségessége homlokzatok és belső felületek mázolására, minthogy a használatban levő agyag és mészfestékek a cénak sehogysen felelnek meg és az olajfesték pedig drága. Ezen kellemetlen helyzetben segít a Basalt festék, mely már közönséges víz hozzáadása által már használhatóvá válik. Teljesen viharálló, mosható, mázolata nem repedezik és nem mörzsolódik, amellet tüzbiztos, ami fatárgyakra nézve rendkívül nagy előny. Minthogy a Basalt festék alig drágább mint a használatban lévő agyag és mészfestékek, amellet azonban az olajfesték összes tulajdonságait magában foglalja, ezen gyártmányunk a mezőgazdaság terén bizonyára nagy jövője van, annál is inkább, minthogy a mázolásához való elkészítése a képzelhető legegyszerűbb. Az erjedési iparban olyan kellemetlen és káros hatású nyálka- és házigomba, továbbá falmész. képződése és azok kiirtására, legjobb szernek bizonyult a Mikrosol, mely az évek során át a legjobb hírnevet vívta ki magának. Eltekintve a Mikrosol rendkívüli hatásától, mint desinfiáció szer, egyszerű alkalmazása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy erjedési helyegekben, pinceraktárakban, lakásokban, tejgazdaságokban, égetőkben, Mikrosol a legelterjedtebb szer. Mikrosolnak semmiféle kellemetlen szaga avagy íze nincsen, mint más gyártmányoknak, miért is bárhol nyugodtan alkalmazható, anélkül hogy ember vagy állatban kárt tenné. Bővebb felvilágosítással az egyedüli gyárosok Lutz Ede és Társa, Budapest, VII., Órnagy-utca 4. szívesen szolgálnak. 1568. II.

— **Végén csattan az ostor.** Nemrég a vidéken meghalt egy jómódú polgár, aki örököséről egyformán, igazságosan gondoskodott. A hagyaték átvételénél a nagy pénzes vasszekrényben négy osztály-sorsjegyet is találtak, melyekről az örökös végrendeletében nem intézkedett. A jómódú rokonok elhatározták, hogy ezeket egy távoli szegény rokonuknak ajándékozzák oly célból, hogy ez tegye pénzzé a sorsjegyeket. A szegény rokon azonban nem adta el ezeket, hanem tovább juttatta a sorsjegyekkel. És bizalmát meg is juttalmazta a sors, mert már egy hét múlva a szerencsés Török-bankházban Budapesten egy nagy fönyeremény jutott osztályrészül. Amidőn a vagyonos rokonok ezt megtudták, megnyult az arcuk, azonban a derék ember a méltányosság álláspontjára helyezkedett és a nagy összeget megosztotta rokonaival. Ily nemesen gondolkozó ember mai napság ritkán található.

— **Erdélyi kávé forrása a Flumel Kávé-behozatali Társaság fióktelépénél, Mátyás-király-tér 12. (Bittó Rezső mellett) a legkiválóbb fujú kávék mesés olesó árban szerzhetőek be. Vidékre 5 kgos megrendeléseket bérmentve és vámmentesen foganatosítunk. Telefon!**

1430.

KÖZGAZDASÁG, ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti vágómarhavásár. Május 18. *Vágó marhák:* Felhajtás: Magyar ökör 1226 darab, magyar tehén 377 darab. Növendékmarha 42 darab. Szerbiai ökör 311 darab, szerbiai tehén 38 darab. Bivaly 43 darab. Bika 133 darab. Összesen 2170 darab. — *Gazdasági marhák:* Igás- és hizlalni való ökör — darab. Fejős tehén — darab. Igás bivaly — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, *vágómarhákért:* Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 74.—80.—koronáig, kivételesen 81.—koronáig középminőségű 66.—72.—koronáig, silány minőségű 56.—64.—koronáig. Magyar parasztmarha, jobb minőségű 64.—72.—koronáig, silány minőségű 52.—62.—koronáig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 74.—81.—koronáig, kivételesen 84.—koronáig, közép minőségű 66.—72.—koronáig, silányabb minőségű 54.—64.—koronáig. Bika jobb minőségű 62.—75.—koronáig, kivételesen — koronáig, silányabb minőségű 50.—60.—koronáig, bivaly 42.—58.—koronáig, kivételesen 61.—koronáig. Magyar tehén 48.—71.—koronáig, kivételesen — koronáig. Tarka tehén 48.—74.—koronáig, kivételesen 81.—koronáig, kicsontozni való marha 40.—48.—koronáig. — Mind 100 kilónként élő súlyban. — Igás ökör elsőrendű ———. Változatlan nagyságú felhajtás mellett a helyi szükséglet a közelgő nagyhét miatt csökkent, míg idegen vevők többet vásároltak, ezáltal az irányzat élénk maradt s az az árak változatlanok maradtak.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok, máj. 18. Magyar elsőrendű: öreg nehéz páronkint (400 kilogrammon felüli súlyban) 132—134 fig. öreg közép (páronkint 300—400 kgmon súlyban) ——— fig. fiatal nehéz (páronkint 320 kgmon felüli súlyban) 133—134 fig. fiatal közép (páronkint 251—320 kgmon súlyban) 132—134 fig. fiatal könnyű páronkint 250 kgmig terjedő súlyban) 132—134 fig. — Magyar szedett: nehéz (páronkint 280 kgmon felüli súlyban) ——— fig. közép (páronkint 240—260 kgm súlyban) ——— fig. könnyű (páronkint 240 kgmig terjedő súlyban) ——— fig. — Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kgmon felüli súlyban) 132—133 fig. közép (páronkint 240—260 kgmon súlyban) 130—131 fig. könnyű (páronkint 240 kgmig terjedő súlyban) 128—129 fig. — Sertéslétszám: Május hó 16 napján volt készlet 28882 drb, május hó 17. napján felhajtott 764 darab, május hó 17. napján elszállított 457 darab, május 18. napján maradt készletben 29189 darab. A hizott sertés üzletirányzata: kissé kelle mesebb

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603. Cheque számla: a Magy. Iesznit. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szervezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gőzcséplő-készleteket, Töltekerék-rendszerű vetőgépeket, Egytelmes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészyári berendezéseket, Szecskaavágókat, Répavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés, gépek és eszközök, tejtelepek, csukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erdőkarmányok, Dermelasztó, zsák, ponyva stb. stb.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részeről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőség gyors és költséget kimélt eljárás-sal szolgálatára legyek.

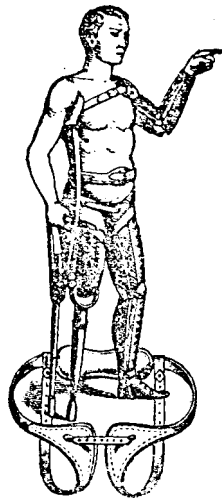
Bármilyen felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálók.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmü jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem űlni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztes és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányáügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Specialista
sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pelottával, a legtekélyesebb a maga nemében!

Árak: Egyoldalú . . . 12 korona.
Kétoldalú . . . 24 korond.
Tegyeszneti gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá:

műlábak és műkezek,
amputáltak részére.

Műfűzők és egyenestartók
ferdennöttek részére.

Járó- és támgépek
comb-, térd- és bokaizületgyuladással stb.

Haskötők gyomorhaj, vándorvese, köldöksérv és lógo has ellen. Görcsér harisnyák.

Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

KELETI J. orvosebészi műszergyáros Budapest,
IV., Koronaherceg-u. 17.

1452 (a főtisztelendő Servita-rend zárdapalotájában)

Gyár: Központi városház. Alapítva: 1878

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt Korbuly-házi olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD**

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alapítókéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok érté kéré és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményyt. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémkötvények

Clichéket
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztá kivitelben
pontosan és olcsón
Fischer's Spot
Budapest
Videki megrendelések is pontosan
eszközöltetnek

2 1/2, 3, 4, 6, 8, 10 lóerő
kitűnő karban levő Shuttlewort és egyéb gyártmányu

gőzgarniturák
jurányos árban eladók Kállai Lajos gépgyárban Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz.

Urasági gépészek ajánljak egy e téren már gyakorlott gépész. Címe: Sz. M. alatt a kiadóban.

Szép és magas csiraképeségű Baltacimtag, úgyszintén löheremag a legjutányosabb árban kapható. Cim a kiadóhivatalban.

Irodalmi jelentés!
KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA
az 1905. évre szóló
Hasznos Könyvnapár,

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Bródy, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felőlél a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabásu alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit **bibliographiai csoportosításban**. A könyvnapárban előforduló műveket **csekély havi részletfizetésre szállítjuk.**

Ezen terjedelmes és a könyvszükséget megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybecsű díjtalanul és bérmentve küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felölél gazdag tartalmu könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékünket. **Czégünk**, mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálai, mindenkinek, még a legszerényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy **könyvszükségetét előnyös fizetési módzattal, csekély részletek mellett beszerezhesse.**

Tessék Rézni az 1905. évi Hasznos Könyvnapárt díjtalanul és bérmentve!

Vidéki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

Kunossy, Szilágyi és Társa
Könyv-, mű- és zenemű-nyereskedés és kiadóvállalat
Budapest, Ujvilág-utca 16.

Husvétii ajándékoknak

legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható újszülöttől 14 évesig Leány és fiuk részére Kabátok, Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák, Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

Mérték szerinti fűzők a legújabb formában és kényelmes viseletűt készítek. Vidéki rendelmenyt pontosan eszközölök, gyermekruha rendelmenynél elegendő a kor megjelölése és pontosan találó átút küldök. Baba kelengye, keresztelőkészlet állandóan raktáron a legfinomabb kivitelben. — **Határozott jutányos árak**

Szíves pártfogást kér

Stein S. és Társa,

Mátyás kir.-tér 2. sz.

1434

1905. január 1-től a tanáosház alatti helyiségben.

A LEGSZEBB MAGYAR KÉPESKÖNYV!

Ifj. Nagel Ottó könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Muznum-körut 2. szám. (a Nemzeti színház bérházában)

megjelent **Virágmesék.** Irta Vikár Béla. A képeket rajzolta Kreidolf Ernő. Ára 6 k.

A magyar ifjúsági könyvpiacnak érdekes és művészi újdonsága e munka. Költő és művész egyesületek közös munkára. Kreidolf Ernő, a művész, tulajdonképp szintén költő. Jól ismerik őt, mint a gyermekvilág érzéseinek és gondolatainak leghivatottabb tolmácsát, a Walter Crane hazájában, Angliában is. A rajzban nem kisebb, mint e nagy angol; a színezésben felülmúlhatatlan. Színes képei meghaladnak mindent ebben a nemben; rajzai pedig a mellett, hogy odavetett vonásaikkal vázlatzerű keresetlenségükkel a gyermek tudásához férköznek, virtuozitásukkal a felnőt gyermekeket is elbájolják. A virágmesékben Kreidolf teljes pompával fejt ki illusztrálói lángelméjét. Sőt ezek már nem is illusztrációk; ő maga költ edesebb edesebb virágregéket. Képei szöveg nélkül is beszélnék; elmondják történetüket azon a nyelven, a melyet mindenki megért. Pedig mily feladat volt előtte! A mit Tompa Mihály költői zsenije teremtet a Virágregékben a nagyok számára: azt kellett Kreidolfnak és Vikárnak megcsinálni képből és írásban a gyermekvilág részére. A természet leggyönyörűbb játékeit, a virágokat, élő egyéneké tették, azokkal a sajátágokkal ruházták föl, melyeket a gyermek az emberi támogatásban megismer s így a mese fonálán vezetik be érdeklődésébe a himes mezők, erdők és kertek világát.

Huszonöt vers, valójában mindenik egy-egy kis költői elbeszélés, mindenikhez színekben pompázó remek képek és számtalan rajz varázsolják a természet gazdag életét az apró olvasóközség szeme elé. A versekről elég annyit mondandunk, hogy méltók a képekhez. Vikár Béla, mint a népies költészet bűvárája és avatott művelőjéjét régóta ismerjük. Itt eddigi működésével rokon téren próbálja ki izmos tehetségét. A siker igazolja a vállalkozást. Virágmeséi megüti azt a magas mértéket, melylyel a jelen esetben mérnünk kell, hogy t. i. a gyermeknek a legeslegjobb éppen elég jó. Ez a műve gyermekirodalmunk gyöngyei közé fog tartozni mindenképpen. A verselés bravurja népies zamattal egyesül benne, a mellett kerül minden erőteltet fordulatot és izléstelenséget. — Könyve, mint a művészi nevelés elsőrendű eszköze is kiválóan figyelemre méltó s bizonyára nem fog hiányozni egyetlen magyar úri család asztaláról, a hol a kicsinyek lelki táplálékára szeretők gond ügyel.

A mű Izabella kir. hercegnőnek, a Műbarátok köre védőjének van ajánlva.

MAGYAR REGÉNYÍRÓK

A legértékesebb magyar regények egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KALMAN,

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit. — A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

Az írók névsora:

Baksay Sándor	Degré Alajos	Gyulai Pál	B. Kemény Zsigmond	Pulszky Ferencz	Vadnai Károly
Beniczkyné Bajza Lenke	Dóczy Lajos	Herczeg Ferencz	Kuthy Lajos	Rákosi Jenő	Vas Gereben
Beöthy László	B. Eötvös József	Iványi Ödön	Mikszáth Kálmán	Rákosi Viktor	Verseghy Ferencz
Beöthy Zsolt	Fáy András	Jókai Mór	Nagy Ignác	Toldy István	Werner Gyula
Bródy Sándor	Gaal József	B. Jósika Miklós	Pálffy Albert	Tolnai Lajos	Wohl Stefanie
Csiky Gergely	Gárdonyi Géza	Justh Zsigmond	B. Podmaniczky Frigyes		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

II. 1371.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható *betűk*. — Finom famentes *papiros*. — Diszkrét izlésű, diszes *bekötési tábla*.

Most jelent meg a második sorozat. Tartalma:

Báró Jósika Miklós: A csehek Magyarországon. Illusztrálta Kimmach László.
Tolnay Lajos: Báróné ténsasszony. Illusztrálta Kriesch Aladár.
Justh Zsigmond: A pénz legendája. — Gányó Julcsa. Illusztrálta Tull Ödön.
Herczeg Ferencz: Pogányok. Illusztrálta Pataki László.

A tavaly megjelent első sorozat tartalma:

Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két kötet. Illusztrálta R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Eszti ke kisasszony professzora. Illusztrálta Márk Lajos.
Vadnay Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A „Magyar Regényírók” minden művelt magyar úri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félevenként *öt kötetes* sorozatokban jelenik meg. A második öt kötet most hagyta el a sajtót. — A 60 kötet ára előkelő kötésben *300 korona*. Törleszthető *havi 4 koronás* részletekben is. Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

<p>Mótor-benzint minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ. brassói gyárából. Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1351.</p>	<p>A czimre tessék vigyázni! 1479 Hantz Sándor könyvkötő Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám. E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítenek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.</p>	<p>A legjobb új, egyszer használt ZSÁK, vizhatlan PONYVA a legolcsóbban kapható FISCHER J. ponyva- és zsákárnyházában BUDAPEST, V., Nádor-u. 31-33. KÖLCSÖN-PONYVÁK széna- és szalmaszállítás-hoz a legjutányoosabb kölcsöndij mellett 1451 A legszolidabb kiszolgálás.</p>
---	---	---

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiórlés- és sinára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat, detachurók- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve. 1485

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

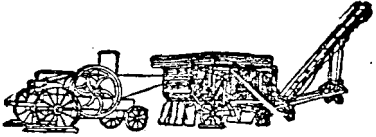
Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk. 1018

- 1904. évi d.-sz.-mártoni kiállításon 5 díszoklevéllel kitüntetve.
- 1903. évi besztiercei kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve.
- 1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
- 1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

KÁLLAI LAJOS motorgyára, BUDAPEST, VI., Gyár-u. 50.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért

A jelenkor legegyszerűbb és legfőképzetesebb motorcséplő-készlete.

Gépész nélkül könnyen kezelhető. Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ezen motorcséplő-készletek felülmúlhatlan kitűnősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József úrnál Maros-Németi (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál Nagy-Enyed.
Gróf Mikes Kelemen úrnál Magyar-Csesztve.
Meskó Jakab úrnál Csikmádéfalva stb. stb.

1454

Legbiztosabb olesó üzem!

Ajánlja teljes jótállás mellett benzinmotorait malom- és iparüzemre, valamint

**Villamos Benzinlokomobil-
Cséplőkészlelt Kettős Tisztító-
szerkezettel.**

!!!Egyedül létező újdonság!!!

Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.
Külön mezőgazdasági géposztály:

gőzgépek, malmok, járgányok, cséplők, vetőgépek stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Lónyíró ollók,

Marhanyíró ollók,

Ló- és marhanyíró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek

legjobb minőségben jutányos árban szerezhetőek be

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

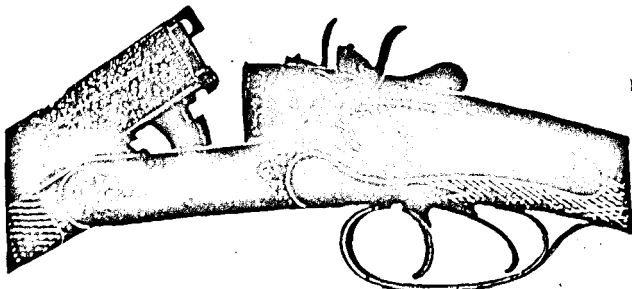
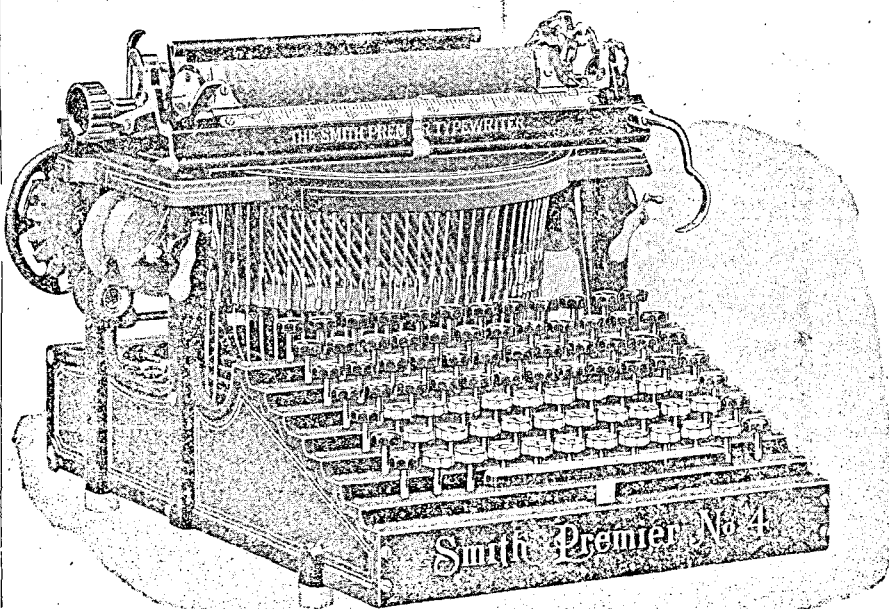
Központ:

Budapest, Andrassy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

fegyvergyár és (präcios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és célzó-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Újdonság: Browning-féle automatikus serét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelőzés magyar!

Levelőzés magyar

BENZINMOTOROK, GŐZCÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezézügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

LEGJOBB TEJFÖLÖZŐ A BALTIK.

**A Baltik-Separator legyőz minden
tejfölöző gépet.** *Ki separatorot vesz és a Baltik iránt nem érdeklődik,
az saját magát károsítja meg.*

Árjegyzékünk, valamint a modern kézi-separatorokról irt birálatunk érdeklődőknek ingyen és bérmentve rendelkezésre áll.

Patak Gusztáv Magyar Baltik-Separator

központ Budapest, VI. kerület, Andrásy-út 27. szám.

1538

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyecs és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek. Teljes 100-as évfolyam.

BAZALTFESTÉK

a legtökéletesebb és legegyszerűbb hidegvizfesték homlokzatok és belmázolások részére. — Viharálló, mosható, tűzbiztos. —

MIKROSOL

a legjobb és leghathatósabb szer fagomba, falmállás, nyálka és penészgomba, valamint ezek okozta nedvesség és dohos levegő ellen. — Ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak

az egyedüli gyárosai

Lutz Ede és Társa, festékgár

BUDAPEST, VII., Órnagy-utca 4.

1563. II.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hvá a rendelések és mindennemű kérdezősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

(1477.)

VEDJEGY.

Url Rezső Sertéseket

sertésbizományos

BUDAPEST,

VIII., Bérkocsis-utca 12.

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít. 1534.

Fischer és Társa

Faiskolák

Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges produkálása a legfinomabb és legjobb csemege

és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok, Gleditsiák, Akáczfák, Spárga, Rhabarber Gömbakác, Szamóca, Ribiszke (vörös szőlő),

Egres stb. stb.

Megbízható kiszolgálás. -- Olesó árak.

Szakszerű csomagolás. 1352

BÜKKFA-SZÉN

waggonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért Reteggi sz.v.v. állomáson waggonba rakva, lehát a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u p. Nagy-Iklód.

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számítatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni. Szállítunk szenet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomobilok, szilvő-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legkínosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, korikolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planot jr. kapálók, szecs kavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, d aratók, őrlőmalmok, egystemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár
BUDAPEST, VI. Váci-körút 59. 1449

Szállit: Magánjárókat, Locomobilokat, teljes Gőzcséplőkészleteket, Gőzekekészleteket, „MILWAUKEE” Fűkaszálógépeket, Arató- és Kéveketőgépeket, legújabb szerkezetű „Rákóczi Drill” vetőgépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szolid és tartós kivitelben. Árjegyzékkel és Árjánlattal kívánatra díjmentesen szolgálunk.

Cséplőgéptulajdonosok!

A belügyminiszteri 73595 - 1903. sz. rendelettel előirt

mentőszekrények

gőzgépekhez

erős vasból

teljesen felszerelve

38 koronáért

Járgánygépekhez plóhdobozban 6.50 koronáért beszerezhetők a

„Magyar orvosi műszertárban”
orvosi műszerek, kötszerek és sérvköttők gyára
Budapest, VII., Kerepesi-út 32. szám.
Pótláshoz szükséges egyes szerek jutányos árért szállítainak. 1528

AGRARIA erőtakarmánygyár r.-társ.

BUDAPEST, VI., Lehel-utca 8. sz.

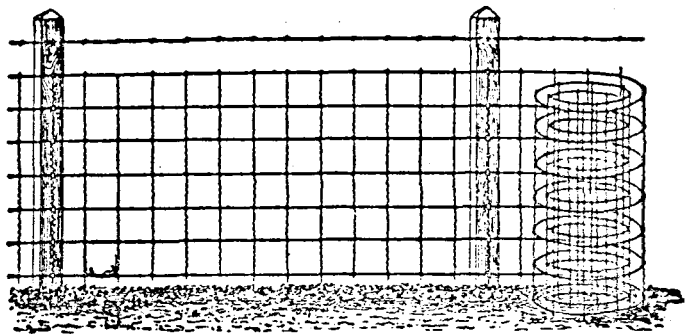
Postatakarékpénztári clearing- és cheque-számla 11752. sz. Sürögny cím: Erőtelefon Budapest Telefon (Interurban) 33-17.
Gíró-számla a Magyar Általános Hitelbanknál.
A veszprémi országos gazdasági kiállításon elismerő oklevél.

Ajánlja „AGRARIA” védjegyzett, kítűnő minőségű, saját gépüzemmel gyártott: **Erőtakarmányát.** Az áru vasúthoz szállítva, 50 klg. zsákokban, védjeggyel ellátva. — A gyártás: **Kühn Gyula dr., a hallei gazdasági egyetem igazgatójának módszerei szerint történik.** A takarmányhoz szükséges összes nyersanyagot, mint: buzakorpát, malátacsirát, repce-, napraforgó-, lenmag- és tökmag-pogácsát elsősorú és kizárólag magyar gyárakból szerezzük be. A cukorszörp szintén csakis elsősorú és kizárólag magyar gyárakból ered ugymint: a szerencsi, mezőhegyesi, kaposvári és botfalvi ezukorgyárakból.

Gyártmányaink:
„AGRARIA” A. lótakarmányozásra, dús malátacsira, vagy zúzott zab tartalommal — „AGRARIA” B. göbolyhizlalásra, dús repcefogácsa-tartalommal. — „AGRARIA” C. tehénészethez, dús tökmagpogácsa-tartalommal. — „AGRARIA” D. sertés hizlalásra, dús árpadara-tartalommal. — „AGRARIA” E. juh-takarmány, dús ezukorrépa szelet-tartalommal.
Állandó vevőközönségünk a m. kir. földmivelésügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium uradalmal. Az ország legelső uradalmaitól elismerő okmányok állanak rendelkezésünkre, melyek bárki által megtekinthetők központi irodánkban. Gyártmányaink szakértők által lesznek megvizsgálva. — Az áru mindig friss minőségben kapható a legjutányosabb napi áron.
A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 142785/C1. 1904. számú, a takarmányhiány miatt kiadott rendeletélől kifolyólag gyártmányunk kivételre szállítási díjban részesül. 1550

Bámulatosan olcsó kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

BUDAPEST, VIII., Üllő-út 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeivel fogva felülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- s mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos eme találmány előnyei: **Olcsóság!**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lynkbőséggel,

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 150 méter magas ságban 1,8, 2,—, 2,2, 2,5 és 2,8 milliméter dróterösségűkből.

Sodronyerősség: 1,2 1,4 1,6 1,8 2,— 2,2 2,5 2,8 mm

Ár □ méterenkint: **40 48 56 64 72 86 100 120** fillér

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukas) lynkbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban valamennyi dróterösségben.

Sodronyerősség: 1,2 1,4 1,6 1,8 2,— 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenkint: **58 66 74 82 96 110 130 150** fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelési költségekért számítok négyzetméterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig szurósak, tehát az átmozgást megnehezíti. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak összecuszdása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézzel meghuzva, egyszerűen a fadúcokhoz szegzendő horganyozott kettős szeggekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat fesszesége, ami lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tűskésodrony alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tűskés sodrony ára méterenkint 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre. 1543

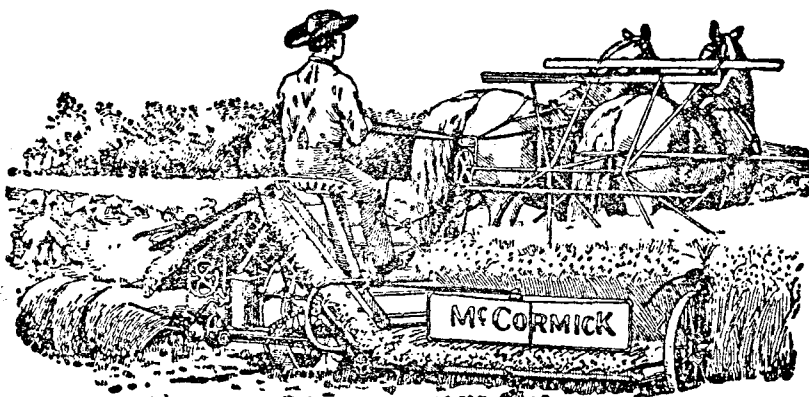
Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle célokra; csinos és erős kiviteli kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból, föld- és kavicsrostákat, kosarakat magtár-ablakrostélyokat, ökör szájkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózórostákat, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Mc. Cormick Harvesting Machine Comp.

(Chicagói aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kévekötoget, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Mailla“ kévelőtőfonál gyártmányai. Amerikai tárcás boronák, rúgós boronák, cultivátorok, szénaforgatók, kucorica-vetőgépek. Katalógusok ingyen és bérmentve. 1524 Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

!! Trágyafősz !!

Mint az összes Erdélyi Gipszgyárak központi irodája ajánlunk kitűnő erdélyi trágyafősz!

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az ERDELYI TRÁGYAFŐSZ, amely különösen sikerrel alkalmazható: istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya- és konyhakertészethez.

1535. Legolcsóbb árával bármely vasúti állomásra készséggel szolgál a

Magyar Gipsz- és kereskedelmi Részvény-Társaság

BUDAPEST, V. kerület Dorottya-utca 9. szám.

Lóherét,
Lucernát,
Répamagvakat
és egyéb vetőmagot,
Gépolajokat és kenő-
anyagokat,

Kocsikenőcsöt,
Zsákot, ponyvát,
Kátránytermékeket
és minden e szakmába
vágó gazdasági szük-
ségleti cikket,

megbízható jó minőségben,
legjutányosabb árban ajánl

Kramer Lipót

nagykereskedő.

BUDAPEST, V.,

Kálmán-utca 3.

Sürgőnyezim: „Ceres“ Budapest,

TELEFON: 38—11.

Arjegyzekekkel és részletes külön ajánlattal díjtalanul szolgálók. 1531.

„KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE“

földbirtokokra a következő módozatok mellett nyújt törlesztéses jelzálogkölcsönöket:

4 1/2 %-os záloglevelek alapján

kézpénzben 100-as árfolyammal

50 évi törlesztésre 5,46 %-ra

40 „ „ 5,80 „

30 „ „ 6,50 „

20 „ „ 8,00 „

4 1/2 %-os záloglevelek alapján

kézpénzben 98-as árfolyammal

50 évi törlesztésre 5,26 %-ra

40 „ „ 5,60 „

30 „ „ 6,30 „

20 évi törlesztésre 7,80 %-ra

4 %-os záloglevelek alapján

kézpénzben 95-ös árfolyammal

50 évi törlesztésre 4,90 %-ra.

Az évi díjrészletek mindig utólagosan fizetendők.

A kölcsönt az intézet nem mondhatja fel, a míg a kölcsönt vevő azt részben vagy egészben storno díj nélkül fizetheti vissza.

Bővebb felvilágosítással szolgál a „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet“ Képviseletének

Kolozsvárott Jókai-utca 4. szám alatt d. e. 9—12 óráig.

Birtok vétel.

Egy jó minőségű birtok kerestetik megvételre. 1541.

Ajánlatok kéretnek fenti képviselőséghez.

Ötvös-borok.

Minden mennyiség és minőségben egyedül kaphatók

Ötvös Dánielné

bornagykereskedő pinceszéből

Telefon 511. Kolozsvár. Telefon 5 11.

Vezérképviselője: A Münchener Pschor és a Pilsener I., Részvény Kőbányai Polgári és Temesvári gyártelep söröződének.

Udvari Szállítója:

Ő Felsége a magyar királynak és osztrák császárnak.

Ő Felsége a német császárnak és porosz királynak. 1498

Posnansky és Strelitz

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27. szám

Gyár: ERZSÉBETFALVA

Ajánlanak:

Aszfalt, 1533.

Fedőpapirlemez,

Kátrány,

Carbolineum,

Carbolsav,

Creolin-t stb.

legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Báross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		455.436.11 "
Összesen:		2.333.676.11 K.
1901. évi fölösleg		90.349.— K.
1902. " "		59.782.36 "
1903. " "		109.331.73 "
1904. " "		72.438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018

az igazgatóság.

Nagyobb birtokon (Kolozs, Torda-Aranyos- és Alsó-Fehérmegyék területén)

cséplést vállal;

szalmás terményt 15%-ért, lóherét 10%-ért, elevátoros géppel s a legközelebbi munkáról kezeskedik.

**Török Árpád,
Apahida.** 1576

200 darab

szépen fejlett, választott

mangalicza-malacz

és 20 darab 3 éves nagy

rideg-kocza

eladó.

Keresztes Ödön

birtokos, 1565

MAROS-LUDAS.

Kizárólagos kalapraktár a Kalap-királyhoz

Kolozsvárt, Mátyás király-tér (Főter) 17. sz.

legdúsabb választék bel- és külföldi férfi és gyermekkalapokban, cylinderekben, sport és vadászsapkákban. 1552

Specialis üzlet! Legolcsóbb határozott árak!

Óriási SZERENCSE TÖRÖKNEK

Felülmulhatlan

az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 19 millió koronánál több nyereget fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyereményt, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924. sz. sorsjegyre,

a **400,000** koronás legnagyobb főnyereményt a 83451. számú sorsjegyre, továbbá 100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 25.000, 20.000, több 15.000, 10.000 koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt s rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. sorsjegyre **110.000** sorsjegyre **55.000** pénznyeremény magyar osztálysorsjátékban ismét jut és összesen

14 millió 459.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

(melyet a. b. c. sorrendben megtalálhat).

Mindenki kísérelje meg szerencsését azon számmal, mely neve avagy családtagjainak neve mellett áll.

Ádám 982	Cecilia 88156	Gellért 72630	János 82957	Manó 83259	Salamon 2895
Adél 4143	Celestin 83519	Gereben 82349	Jenő 83245	Marcel 2881	Samu 7979
Adólar 12302	Dániel 2778	Gergely 82216	Jolán 2877	Margit 7280	Sándor 17763
Adolf 20422	Dávid 5637	Géza 2797	Jónás 7260	Mária 17707	Sári 22019
Agnes 22511	Dénes 12426	Gizella 5649	Józsa 13230	Márkus 22014	Sarolta 24029
Agoston 24242	Dezso 20993	Gusztáv 13151	József 21452	Mártha 24003	Sebestyén 24289
Aladár 28818	Domokos 23006	György 21145	Judith 23095	Márton 24274	Simon 40746
Albert 44360	Dóra 24258	Győző 23018	Juliska 24358	Matild 40705	Szeréna 57716
Alfréd 59119	Dorotea 29529	Gyula 24268	Kálmán 40482	Mátyás 66693	Taksony 59575
Akos 72613	Edith 56310	Hedwig 29633	Karolin 56572	Melánia 59564	Tamáás 80973
Amália 82811	Ede 59159	Helena 56525	Károly 59505	Menyhért 80019	Taszió 83022
Ambrus 83145	Edwin 72622	Hanriette 59187	Katinka 72645	Mihály 83006	Terus 83300
Andor 83505	Elek 82836	Hankó 72633	Kázmér 82960	Miklós 83273	Tibor 2898
András 990	Elemér 83164	Hermann 82954	Kelemen 83246	Miksa 2890	Tihamér 8504
Anna 4948	Emil 83520	Hermína 83217	Klára 2878	Milán 7283	Timon 18652
Antal 12417	Emma 2784	Hilda 2799	Klotild 7266	Mór 17738	Tivadár 22027
Aranika 20593	Endre 5641	Hubert 6313	Kornél 16363	Móric 22016	Tóbiás 24056
Armánd 22514	Ernő 12433	Hugó 13154	Kornélia 22002	Nándor 24014	Urbán 24295
Arnold 23248	Ernesztin 21142	Humbert 21147	Kriszta 23097	Narcisz 24279	Valéria 40789
Árpád 28328	Erwin 23007	Ibolyka 23077	Krisztina 24365	Olga 40735	Vazul 58013
Artúr 44389	Eva 24259	Iduska 24270	Lajos 40486	Oltyér 57098	Vendel 59556
Aurél 59142	Erzsébet 29536	Ignác 29647	László 56678	Orbán 59566	Viktor 80974
Attila 72615	Ezter 56471	Illa 56552	Laura 59532	Oszkár 80458	Viktoria 83047
Balázs 82326	Etel 59163	Illés 59163	Lázár 73076	Otto 83908	Vilbald 83302
Bálint 83155	Fabian 72625	Ilma 72639	Lénárt 82962	Ódon 83251	Vilma 2900
Barnabás 56511	Félix 82537	Ilona 83255	Lenke 83255	Pál 2892	Vilmos 8618
Béla 2749	Ferdinánd 83215	Imre 83225	Leó 2879	Paula 7300	Vince 18655
Benedek 5493	Ferenc 83531	Ince 2876	Leónia 7278	Petronella 17740	Virgil 22029
Bernát 12424	Flóra 2792	Ipoly 6432	Lidia 17350	Péter 24017	Zoltán 24044
Berta 20973	Franciska 5643	Iren 18229	Lipót 22009	Prozsa 24287	Zsigmond 25156
Bertalan 22523	Frida 12435	Irma 21148	Lóránt 23100	Pista 24288	Zsófia 42270
Blanka 24254	Frigyes 21141	István 23092	Lothár 24373	Rafael 40732	Zsuzsanna 58021
Bodó 23886	Fülöp 23009	Izabella 24554	Lorino 40702	Regina 57286	
Bogdán 56273	Gábor 24263	Isidor 40463	Ludmilla 56637	Richard 59573	
Borbála 59145	Gabriella 29541	Iván 56556	Luiza 59556	Róbert 80629	
Boriska 72618	Gáspár 56511	Jakab 59203	Malvin 73133	Rózsika 83020	
Brunó 82834	Gedeon 59164	Janka 72644	Manfréd 82975	Rudolf 83296	

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000,000** korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyer. 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy firt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy firt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi május hó 25-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak és mert az I. osztályu huzás már f. é. május hó 25-én és 26-án lesz.

TÖRÖK A. ES TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete. 1560

Főáruháza osztálysorsjáték-üzlettel:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.